

AZ ÖRVÉNY

EGY ÉJSZAKA TÖRTÉNETE

IRTA

SURÁNYI MIKLÓS

I.

Az asszony már az ajtóban állt, csókot dobott a kesztyűs kezével, aztán megfogta a kilincset, búcsút intett az égő, lázas, kifáradt szeme pillantásával is, amikor a férfi visszahívta.

- Csak öt percre, szívem...

- De elkésem, drága. Ha a tümet megtalálod, rejtsd az íróasztalodba. Vigyázz, hogy rá ne lépj.

- Nem, nem akarok semmit. Csak ki kell jelentenem, hogy ez így nem mehet tovább.

Az asszony összerezte.

- Nem szeret? - suttogta megrémülve.

- Jobban, mint valaha - kiáltott a férfi - de épen ez az... épen ezért nem mehet ez így. Sokkal jobban szeretlek, semhogy elbírnám ezt a bujkálást, ezt a kalandos, kínos, gyáva titkolódzást... Én egészen akarlak téged.

Az asszony felkiáltott:

- Én is... én is...

És a férfi vállára borult.

Amaz szilárd hangon folytatta:

- És nem tudom tovább csalni az uradat. Ő nemes, okos, egész ember és engem szeret és én kimondhatatlanul szégyenlem előtte...

E pillanatban megszólalt a telefon. A férfi a füléhez emelte a kagylót. Az első halló után keserűen bólintva az asszonyra nézett, mintha azt mondaná: ő az, látod, milyen szörnyű szégyen.

- Halló, te vagy? Honnan beszélsz? Hazafelé? Holnapra? Még nem. Nagy társaság lesz nálad? Hogyne, ott leszek, köszönöm. A viszontlátásra, jó éjt.

Az asszony sápadtan állt az íróasztal előtt.

- Ő volt?

- Ő. Figyelmeztetett, hogy el ne késsem a holnapi vacsoráról.

Az asszony felsikoltott.

- Szent Isten, majdnem elfelejtettem! Itt a meghívó. Magam hoztam el.

A férfi kezébe vette a borítékot, feltépte és az asztalra tette az aranyszegélyes kártyát, de előbb megcsókolta az asszony hosszú, keskeny betűit: „Uram, szívesen látom önt”... Aztán megfogta a remegő, keskeny kis kezét.

- Sírész? - kérdezte gyengéden.

- Igen, sírok - válaszolta az asszony. - Sírok, valahányszor idejövök és kiszállok a bérkocsiból és az utcán járókelők aljas tekintetéből kiolvasom, hogy most engem is szakasztott olyan találkára siető asszonynak néznek, mint a többi. Sírok, amikor felrohanok a lépcsőn és valaki utánam fordul és elgondolom, hogy e piszkos és bémész fantázia hogy követi szoknyámat a te szobád ajtajáig... Sírok, amikor így elmegyek tőled, haza a kis gyermekeimhez... nos, ez csakugyan nem mehet így tovább.

A férfi megindultan szólt:

- Szivem, légy a feleségem. Gyere hozzám és maradj nálam örökre...

Az asszony lesütötte a szemét. Fényes, nehéz könny szivárgott alá a vonagló arcára. Lassan letette bundáját és leült.

- Nem akar válni.

- Beszéltél már vele? - kérdezte felvillámló szemmel a férfi.

Az asszony bólogatott.

- Hallani sem akar a válásról. Azt mondja, most nem ér rá családi ügyekkel bibelődni. Azt mondja, hogy most dől el a sorsa. Miniszter lesz, a karrierjét félti a botránytól.

- És a te pénzedet - toldotta meg keserűen a férfi.

Az asszony legyintett.

- Akárhogy áll a dolog, nem akar válni. Azt mondta, hogy ha sokat emlegetem, becsukat egy ideggyógyintézetbe.

A férfi nyugodtan felelt.

- Akkor elhagyod. A befejezett tények előtt neki is meg kell hajolnia. Elmégy külföldre.

- Hova? - kérdezte az asszony.

- Görögországba. A villádba. Vagy Németországba, a családjához. Ha oda sincsen kedved, elutazol Itáliába, pénzkérdés az egész.

Az asszony arca fehér volt, mint a menyezet stukkója.

- És honnan veszem a pénzt?

A férfi tágranyította a szemét.

- Szivem, nem értelek. Az ország egyik leggazdagabb asszonya vagy...

Az asszony közbevágott.

- Elég, elég... végre ezt is meg kell tudnod... Hallgass ide...

A férfi nem is hallotta ezt a kétségbeesett suttogást.

- Minden gyerek tudja, hogy az urad ép oly ágrólszakadt, pénztelen fickó volt, akárcsak jómagam. A te milliós hozományodból alapította bankját, abból építette a hajóit... szivem, te aggódsz a pénzkérdés miatt?

Az asszony felugrott, megragadta a férfi kezét és maga mellé vonta a diványra. Odaborult a vállára és karjával átfonta a nyakát. Sírt és csókolgatta a férfit. És a fülébe sugta:

- Drága, édes, egyetlen... bocsáss meg, nem az vagyok, akinek gondoltál. Én egy szerencsétlen, szegény, földhözragadt rabszolgálynak vagyok...

A férfi is megrémült.

- Megrémítesz... Te félrebeszélsz.

Az asszony tovább fojtogatta az ölelésével.

- Meg kell tudnod mindent... Nekünk egy szörnyű titkunk van... Meg kell tudnod mindent... Az uramé minden... Nekem egy fillérem sincs...

Hosszu, csendes zokogás rázta az asszony egész gyönyörű testét. Aztán halkan vallani kezdett.

- Tudod, hogy az uram vidéki fiskális volt a Dunántúl. Ott élt a falu határában egy vén külön, valami Dornbach nevű német báró, az inasával kettesben, titokzatos és rossz hírű magányban. A báró egy nap magához hívatta az uramat, hogy végrendeletet diktáljon neki. Előszedte rengeteg kincsét, aranyait, ékszereit, papirjait, bankjegyeit, aztán lefordult a székről. Meghalt.

- És az urad? - szisszent fel a férfi.

Az asszony fájdalmasan bólintott.

- Igen. Az inassal megosztott.

A férfi összecsapta a kezét. Az asszony szepegve folytatta.

- Az inas kiszökött Amerikába, tehát mindért gyanu ráterelődött. Sokáig üldözték, - nyomaveszett. Az uram egyideig tovább nyomorgott, hogy a gyanut elhárítsa, aztán beszélni kezdett rólam, a családomról, a vagyonomról, a hozományomról, hogy a kis város polgárai el ne képedjenek és zajt ne üssenek, ha meglátják őt feltűnni a nagy tőkéivel. Aztán idehozott engem Berlinből, engem, a szegény ágrólszakadt árvát és azóta én játszom itt a milliók géniuszát.

A férfi kezébe hajtotta a fejét.

Az asszony feljajdult.

- Kiábrándultál belőlem, szívem? Elég volt? Nem bírod tovább? Meggyüöltél? Beszélj! Pusstuljak el innen?

II.

Ez a két vívódó, vergődő emberi lélek már régóta várta a megváltás nagy pillanatát. A férfi, a negyvenéves, szép, magyarfejú, finoman, arisztokratikusan vékony, halványszőke, ideges és fáradt Hedry Kálmán legfőbb királyi ügyész, az egész büntető adminisztráció feje, aféle kis rendőrminiszter, az állam fenyegető hatalmának hordozója, - az asszony, a dúsgazdag, ujonnan bárósított pénzfejedelem, bankvezér, hajóstársasági elnök, Gotthard Ervin felesége. A legszebb, legparádésabb, leggazdagabb, leghódítóbb asszony az Adria keleti partján. Barna volt, villogó fekete szemű és magas, ruganyos, ragadozókra emlékeztető termete megfosztotta józan esztől azt, aki a Quarnero habjaiban, vagy a Lido fővenyén megpillantotta. De a mosolygása, a tekintete, a hangja nyomban észretéritette. Egyszerű volt és leányos, az egész szíve kiült a szemébe. Bátran és tudatlanul nézett a világba és könyörgő volt a hangja, mint a gyermeké. Mindenki zavarba jött a megjelenése és a modora között lévő égbekiáltó ellentét láttára.

Soha nem volt kalandja. Nem akadt férfi, aki megtámadta volna. Gyerekes, szemérmet és tettetést nem ismerő boldog őszinteséggel sugárzott minden megmozdulásából, hogy ő a legboldogabb asszony a világon. Az emberek irigyelték érte az ötvenötéves, zord, pedáns, szakállas Krözust, az urát. Az asszony pedig, hacsak emberileg lehetséges volt, délután hat órakor felkapaszkodott az óváros végén levő öreg villába, ahol a főügyész lakott. És ott volt kilencig. Ezért sugárzott le róla a megtámadhatatlan asszonyi hűség gőgös boldogsága. De belül sokat sírt és most eljutott oda, hogy mindent kockára tegyen a szerelemért. Amikor megvallotta nagy, nehéz titkát, egyszerre megrémült. Hátha eltaszítja ezzel a férfit, aki nemcsak szerelmes ember, - de talpig úr, kényes a becsületére és imádja a hivatását. Tudta, hogy tele van becsvággyal, határtalan ambíciói vannak, régi ősnemes vére üzi, hajtja a hatalom, az uralkodás, a fény, a ragyogás felé... majdnem összeesett, ahogy mégegyszer megkérdezte:

- Kálmán, meggyüöltél?

A férfi lecsókolta a száját.

- A feleségem leszel.

És nagy kék szemével belenézett az asszony sápadt, ijedt arcába.

- Szeretsz? - kérdezte amaz boldogan.

- A feleségemmé teszek. Minden áron, az életem árán is.

Az asszony felugrott.

- Akkor minden jól van. Akkor a feleséged leszek. Még ma este megmondom Ervinnek.

- És ha ő nem akarja? Ha fél a botránytól?

Az asszony fekete szeme fellobbant. Most félelmetes volt és az ügyész nem ismerte meg az ő szerelmes, gyáva kis szeretőjét.

- Akkor kicsikarom a beleegyezését. Erővel kényszerítem. A hatalmamban van. A két kezemben van a becsülete, a karrierje, a nyugalma, az élete...

A férfi megrémült.

- Magda, mire gondolsz?

- A Dornbach-esetre! - kiáltotta az asszony. - Megfenyegetem, hogy kikürtölöm a titkát.

- Magda! - riadt fel az ügyész - te nem tudod, mit beszélsz.

- Ez az egyetlen mód. Ő a botránytól fél, azért nem akar válni. Nos hát, majd éppen a botránytól való félelmében adja vissza a szabadságomat.

Az ügyész szelíden nézte az asszonyát.

- Magda, Magda, hát én rám, az én helyzetemre nem gondolsz? Mi szükség van erre? Én odamegyek Ervinhez, megmondom neki, hogy szeretlek és nyíltan, férfiasan elkérlek tőle. Te elválsz, a feleségem leszel. Nekem nincs vagyonom, de van makulátlan ősnemesi nevem, előkelő pozícióm, kényelmes kis fészkem, a jövedelmemből még komornát is tarthatsz s legfeljebb, hogy autó helyett bérkocsin jársz az operába.

Az asszony a fejét ingatta.

- Nem, nem, Kálmán, bízd csak rám a dolgot. Én nem akarok gondot, lemondást, kényelmetlenséget jelenteni a te számodra. Nekem jogom van a milliók egy részére.

A férfi még mindig nyugodt volt és reménykedő.

- Hogy képzeled te ezt? Én, az igazság öre, az állam legfőbb pribékje, a király főügyésze, én osztom a Dornbach báró ellopott millióin?

Az asszonynak legörbült a szája széle.

- Akkor nem szeretsz.

Az ügyész könyörgésre fogta.

- Magda, az Istenért, hallgass meg engem. Tegyük fel, hogy a szerelmem nagyobb, mint az erkölcsi meggyőződése.

- Az enyém mindennél nagyobb - vágott közbe az asszony - a két gyönyörű kislányomhoz tapadt anyai ösztönömnél is...

- Óh, milyen boldognak kellene lennem, hogy így beszélsz! - védekezett a férfi. - De gondold meg, mit tesz az: beállni cinkosnak a Dornbach báró holtteste körül bujkáló bünszövetkezetbe. Nem olyan volna-e a látszat, hogy én befurakodtam a Gotthard báró házába, elcsábítottam a legjobb barátom feleségét, mert megkivántam a Dornbach báró pénzét?

Az asszony szemén már felszáradt a könny.

- Hát jó! Értem. Te exponált államhivatalnok vagy. Te a karrierednek tartozol eggyel-mással, például a szerelmeddel és az én boldogságommal. Hát jó. Nem kérek tőled semmit. De...

A férfi közbevágott.

- Szeretlek Magda és feleségemnek akarlak. De ilyen áron nem szabad. Ez a kétségbeesés, a boldogtalanság útja... amely a bukás, a gyalázat, a halál szédítő örvényébe szakad.

Az asszony hangja erős, tompa, majdnem gúnyos volt, ahogy válaszolt.

- Ne szólj. Nem tudsz megrendíteni. Én elvégzem a magam dolgát, Kálmán. Ha készen vagyok, független, szabad és gazdag, akkor telefonon bejelentem neked. Még ma. Ma éjjel. Éjfélkor telefonálok. Ha nem lehet, akkor korán reggel, hajnalban, mondjuk legkésőbb reggel hat órakor.

- Magda!

- Igen, kedves barátom, akkor majd lesz szíves nyilatkozni, hogy kellek-e még, vagy nem.

Az asszony ezalatt magára szedte bundáját, kalapját és az ajtóhoz közeledett. Onnan szólt vissza.

- A magam felelősségére csinálom. Vagy éjfélkor, vagy reggel 6 órakor megszólal a telefon.

Az ügyész megdermedt.

- Magda, ne menj el, várj, az Isten szerelmére! Magda, nem látod, hogy az örvény felé rohansz?

Az asszony visszafordult az ajtóból.

- Majd telefonon jelenteni fogom. Ne félj szívem. Vigyázz a telefonra. Adieu!

És csók, bucsú, szemvillanás nélkül kisurrant az ajtón.

Az ügyész utána akart rohanni, de lenyüggözve, mintha keze-lába bilincsben volna, csak fetrengett és vergődött a székben.

- Mi ez? - hörögte kétségbeesett kinlódással. - Megnyomorodtam? Igézet alatt állok? Hipnózis ez, vagy megőrültem?

Az álló óra tizet ütött a kandalló mellett. A parázs összeroskadt a rácsos, tátongó sötétvörös-szájú kandallóban.

Hedry ijedten megrezzent.

III.

Báró Gotthard Ervinné szinte futva sietett le a bástya lépcsőjén, hogy kiérjen a körútra, elcsipjen egy bérkocsit, amellyel hazaviteti magát palotájába. A báróné sűrű fátyollal takart arcát a sötét éjszakában senki emberfia fel nem ismerhette; de ez még félénkebbé és bizonytalanabbá tette Magdát. Bizonyos, hogy így, éjnek idején, sietve, fátyolosan, kész prédája az éhes férfi-vakmerőségnek. Megborzongott.

Már közel volt a körúthoz. Azon törte a fejét, hogyan állít Ervin szeme elé. Mindegy, ő nem marad mellette, ha az életét kockáztatja is. Aztán a gyermekei jutottak eszébe.

Itt összeszorult a szive. Ha Gotthard nem adná oda a gyermekeket!

Kicsordult szeméből a könny. Mindegy, a gyermekeit is elhagyja Kálmánért.

- Harmincötéves vagyok - gondolta - és még nem ismertem a szerelmet. Soha senkit sem ismertem, csak Ervint: amikor az övé lettem, szinte vérfertőzésnek éreztem, mert annyira olyan volt ő, mintha apám lett volna. Később beletörődtem. Két kis leányt szültem neki: anya voltam csak. Ezenfelül dísz tárgy a házban, de soha nem éreztem az igazi szerelmi csók édes-ségét. Az első szerelmem Kálmán. Ahogy megpillantottam, elhatároztam, hogy az övé leszek. Nem is vártam, hogy kérje, hogy ostromoljon érte... A legutolsó pillanatban jött, amikor eldőlt a sorsom. Nélküle vagy megőrültem, vagy azzá lettem volna, ami lelkeimtől-testemtől a legtávolabb áll: a mindenki kész prédája.

Már csak néhány lépcső választotta el a körúttól. Addig azonban éles kanyarulattal jobbra fordult az út egy sötét mellékutcába, szerpentinszerűen, hogy enyhítse a lejtőt. A fordulónál hirtelen egy sötét, zömök alak toppant eléje.

- Jó estét, asszonyom! - köszöntötte olaszul.

A báróné felsikoltott. Majdnem elájult ijedtében. Az idegen is láthatóan megrémült.

- Ne féljen kérem, ne féljen, szegény ördög vagyok. - Az Istenre kérem, ne féljen!

- Távozzék! Mit akar? Segítség! - sikoltotta az asszony.

- Ne féljen kérem, szegény ördög vagyok.

- Itt van - lihegett a báróné és az idegen felé dobta arany retiküljét. - Engedjen, kérem...

Az idegen a fejét csóválta. Felemelte a pénztárcát és visszanyújtotta az asszonynak. Magda lába megbénult, moccanni sem tudott, pedig lélekszakadva erőlködött, hogy elfusson a sötét, munkáskülsejű, szakállas, lázas szemű ember elől. Az idegen hangja is szánszalmasan reszketett.

- Vegye vissza, asszonyom, a pénzét. No, no csak vegye vissza. Nem pénz kell nekem, Excellenza.

Magda még jobban megrémült. Most már behunyta a szemét és Istenhez fohászkodott. Ha ebből az emberből a férfi beszél, akkor nincs menekvés. Sem kiáltani, sem elfutni nem tud. Mi ez, megbénította az Isten minden szervét, még a szívét is? - Akkor vége minden szépségnek, álomnak, anyaságnak, szerelemnek, mert ő széttépeti magát, de sem védekezni, sem elfutni nem tud. Leroskadt a lépcsőre...

A férfi melléje térdelt.

- Asszonyom, könyörgöm, térjen magához. Nem akarok semmi rosszat, a Szűz Anyára mondom. Ne féljen, ne féljen, lássa én is félek, reszketek, én kérek öntől vigaszt és feloldozást.

Magda lassanként magához tért és kinyitotta a szemét. A férfi ott térdelt mellette és félénken nyújtotta a kezét, hogy felemelje. Magda a kérges, erős, nagy tenyérbe kapaszkodott.

- Így ni - biztatta a férfi - tessék csak felemelkedni... nono... csak bátran... Megütötte magát?

Magda felkelt és csodálkozva nézett az idegen lázas, vörös, kisírt szemébe.

- Hagyjon magamra - könyörgött.

- Igen, magára hagyom, de előbb hallgasson meg, Excellenza. Hallgasson meg. Én hajómunkás vagyok. Azelőtt vitorlás voltam. Merre igyekszik, Excellenza?

- A körútra.

- No, odáig elkisérem. Ott keresek egy kocsit. Nem szabad gyalog járni magános hölgynek errefelé.

- Köszönöm.

- Nono, csak bátran. Ha én kísérem, az ördögtől se féljen. Hajómunkás vagyok, azelőtt vitorlás voltam a *Madonna Cecilián*.

- Igen.

- Nono, de részeges vagyok ám és kirúgtak a társaságtól. Megérdemeltem.

Magda újra megjed.

- Mit akar tőlem az Istenért, mit akar? - kérdezte és újra sírva fakadt.

- Bűnbocsánatot és feloldozást.

Magda most attól rémült meg, hogy örültsen van dolga.

- Könyörgök...

- Könyörög Excellenza? Nono... Én könyörgök Önnek, vessen rám keresztet és szabadítson meg a gonosztól.

- Mit akar, mit akar? - sirdogált a báróné.

Az idegennek zihált a melle és a szó hörögve jött ki a torkán.

- Részeges voltam, de becsületes egész életemben. Az anyám cseléd volt Raguzában, de ő is becsületes. Nem loptam soha, embert nem bántottam, bár sokat kártyáztam és veszteni szoktam. De tegnap valami történt velem. Azóta nem tudok aludni és ördögöt látok és boszorkányok szálltak a mellemre. És futok, futok, pedig a lábam már leszakad a derekamról. Excellenza, tegnap történt velem valami.

- Mi történt, az Istenért?

- Megöltem egy embert.

Magda felsikoltott és futásnak eredt. Az idegen elkapta a karját.

- Nem bántom. Esküszöm a Madonnára. Várjon, csak egy pillanatig várjon. Így volt. Korcsmában ültünk egy pajtásommal. Az is becsületes, istenfélő ember. Ittunk. Pipáztunk. Velünk szemben egy öreg, hosszú, csontos fickó üldögélt, iszogatót és pipázgatót. Egyszerre csak mi ketten, én meg a pajtásom összenéztünk és elkiáltottuk magunkat. Nini, a cukros bácsi! Mert a pajtásomnak van egy tíz éves kislánya. Hát azt a minap megszólította egy

idegen, a kislány azt mondja, hogy öles, magas, sovány, vén fickó volt és cukrot kínált neki. Én vagyok a cukros bácsi - ezt mondja a pajtásom kislányának és azzal elkezd ölelgetni és csókolgatni. A többit el sem mondom. No hát ez jutott az eszünkbe, azzal neki az öregnek és én a végén, a verekedés végén, a bicskámmal hátbaszúrtam. Az öreg összeesett, meghalt.

Magda most már nem félt és nem irtózott. Szánakozva nézte a vergődő embert.

- Mit kíván?

- Vessen rám keresztet.

Magda megtette.

Az idegen letérdelt.

- Gyónom a mindenható Istennek és neked Szentséges Madonna...

És végig mondta a gyónási formulát. A végén felemelkedett. Magda annyira nyugodt volt már, hogy a kis brochetűje is eszébe jutott, amelyet elvesztett az ügyész szobájában. Csak rá ne lépjen Kálmán.

- No most már rendben vagyok. Most már tudok enni és el tudok innen menekülni. Mert Excellenza, én becsületes ember vagyok. Előbb vitorlás, most hajómunkás.

Egy bérkocsi döcögött az úton.

- Hé! - kiáltott a gyilkos és besegítette Magdát a bérkocsiba.

- A Szűzanya jutalmazza meg a jóságáért - szólt és eltűnt a sötét éjszakában.

Magda sírt.

IV.

Az Idegenek Kaszinójában Gotthard Ervin bárót csak úgy hívták: a nábob. Olyan is volt a megjelenése, mint egy egzotikus fejedelmé. Alacsony volt, zömök, sötét, olajbarna bőre és villogó fekete szeme egy indiai herceghez tette hasonlatossá. A hangja mély és recsegő. Sohasem volt meleg, reszkető, vagy szenvedélyes a beszéde. Nem mosolygott, nem ráncolta össze a homlokát, nem örült semminek, nem haragudott soha. Titokzatos volt és félelmetes. Üzleteit szédületes kockázatokba vitte bele és kártározni is szokott, de ezt mint egy gép, rideg, számító, kegyetlen üzletember létére halálos biztonsággal és önuralommal csinálta. Úgy látszott, mintha veszteni is csak készakarva tudott volna, józan számításból, hogy el ne idegenítse magától a Kaszinó vendégeit. Nem volt semmi szenvedélye. Azt beszéltek róla, hogy felesége, a gyönyörű, fiatal, lelkes és rajongó Magda báróné, miután két kis leánykát szült neki, úgy él mellette, mintha ő is a leánya volna.

Hiba nélkül való, finom, pedáns, megtámadhatatlan és kifürkészhetetlen ember volt a báró, akit mindenki félt, csodált, irigyelt, de senki sem szeretett. Egyetlen barátja volt, aki előtt néha felmelegedett: Hedry Kálmán főügyész, de azzal sem beszélt egyébről, mint a legbanálisabb témákról.

- Nincsen lelke a bárónak.
- Vagy túlságosan sokat szenvedett.
- Titkos szomoruság nyomhatja a szívét.
- De mindent összevéve: rendkívüli ember. Akkor lesz pénzügyminiszter, amikor ő akarja.
- De nem hagyja a vállalatait. A bányáit és bankjait nem áldozza fel a politikáért.

Így beszéltek a báróról, akinek nevét kezdik már egész Európában megismerni.

- És mindez a felesége hozományából - tették hozzá, hogy valamivel kicsinyithessék az érdemeit. - Szédületes karrier.
- De vigyáz is ám a bárónéra!
- A legszebb asszony a világon.
- És a leghűségesebb.
- Nana! - epéskedett egy gróf, aki az ujjonnan bárósított Gotthardot nem a vagyonáért és hatalmi pozíciójáért, hanem a feleségeért irigyelte.

A többiek összenéztek. A gróf? Hm. Nem lehetetlen.

A báró éppen távozóban volt. Az óráját nézte.

Mindenki titkos, kéjes kárörömet érzett.

- Kilenc óra tizenöt.

Mint egy kronométer, olyan pontos volt minden mozdulatában.

A gróf tartóztatta.

- Ervin, hallottad, mi történt Felsenburg báróéknál?

Aztán gyorsan elmesélte.

- Az öreg úr a legnagyobb lator volt egész Európában.
- Nagyon szeretik az asszonyok még most is.
- Az semmi. Ő is szereti az asszonyokat. Ez az, ami hetvenéves korban egyenesen az olympusi istenekhez teszi az embert hasonlónak.

A gróf gúnyosan nézte Gotthardot.

A báró a vállát vonogatta.

- Nos - folytatta a gróf - Felsenburg fia, apja-urának sikerei után, alaposan kiábrándult a civilizált asszony szerelméből. Nem mert házasodni. Félt. Nem hitt a modern asszony hűségében.
- Különc és kedélytelen ember, - jegyezte meg egy fiatal olasz. - Oroszlánvadász. Vadember.
- Igen. Most is lent járt Indiában. Négy évig volt lenn. Most jött haza nemrégiben. Magával hozott egy fiatal singhalese leányt.
- Ah, hát mégis?

- Igen. Tizenkétéves korában vette magához. A leányka akkor még beszélni is alig tudott. A fiatal Felsenburg elhitette vele, hogy ő maga a mindenható Isten, aki felemelte őt a paradicsomba. Megtanította magyarul: ez az angyalok, túlvilági hatalmak és a szerelmesek nyelve. Enni, sirni, táncolni és szeretni: ez volt a mindennapi teendője. Erre is ő maga tanította. Selyem, ékszer, édesség, autó és parfüm: ennyit ismert az európai civilizációból. A pénzt nem.

- Én vagyok a Nagyszellem, aki téged megteremtett. Én vagyok a te urad s ha egyszer megcsalsz a gondolataiddal, én megtudom és elrendelem, hogy az égből tüzes villám sujtson le rád - ezt mondta neki és a kis singhalese elhite.

- Csak a gondolataitól féltette? - kérdezte az olasz. - Cselekedni nem volt tilos neki?

- Nem. Mert ez nem volt módjában szegénykének - nevetett a gróf. - A fiatal Felsenburgon kívül nem jutott más férfi közelségébe.

- Vagy úgy? Ez mindenesetre a legbiztosabb.

- És most itthon van? - kérdezte érdeklődve egy nyurga amerikai.

- Itthon. Az ura, a Nagyszellem haza hozta: az öreg Felsenburg áldását adta a házasságra. A fiatalok megkapták az istiai erdőket. A régi Frangepán-kastélyban rendezték be fészküket.

- Megható történet - jegyezte meg az amerikai.

Gotthard báró újra köszönt.

- A viszontlátásra!

- Hohó! - kiáltott a gróf - a pointjére nem is vagy kíváncsi?

- Van még valami? - kérdezte az türelmetlenül. Az óráját nézte. - Kilenc óra harminc. Rettenetes. Van még valami?

- Hogy van-e? Most jön csak az igazi. Az öreg Felsenburg tegnap meglátogatta a fiatalokat. Elvégre helyénvalónak találta, hogy menyével megismerkedjék.

Az arcok kigyultak a kíváncsiságtól.

- Másnap, azaz ma, délután két órakor ebédeltek. Ebéd után az ifjú Felsenburg lepihent szundikálni. Négykor ébredt fel. Visszament az ebédlőbe és agyonlőtte a feleségét.

- Miért? - csattant fel az egész hallgatóság.

- No szervusztok - dörmögött a báró és megnézte az óráját.

- Nem is vagy kíváncsi? - nevetett a gróf.

- Kilenc óra negyven.

- Mi történt, mi történt? - türelmetlenkedett az egész teli, nyüzsgő, érdeklődő kaszinó.

- A kis singhalese menyecskét együtt találta az apjával. Az ártatlan gyermek megcsalta a Nagy Szellemet, aki őt a föld porából teremtette. Hát lesújtott rá a tüzes istennyila. A fiatal báró tüzes haragja leterítette őt.

- Na szervusz - búcsúzott végérvényesen Gotthard és közönyös arccal távozott.

Senki sem gondolta volna, hogy belül a szíve úgy ugrál, mint egy megrémült gyermeké. Megkapaszkodott a márványlépcső rácsába, hogy le ne szédüljön az emeletről. A melle felemelkedett és kétségbeesett erővel nyomta el a kitörni készülő sóhajtást.

- Ó, Mária Magdolna!

Az autójában összeszedte magát.

- A milyen gyorsan csak lehet.

A sofőr úgy röpítette az autót, hogy a bent ülőnek elakadt a lélegzete.

Három perc múlva otthon volt.

- Itthon van a méltóságos asszony?

- Nincs.

A báró felment az ebédlőbe.

- Kérem a vacsorát. A gyerekek alusznak?

- Igen.

- Rendben van minden? Hetven személyre. Holnap. Nyolc órára kivilágítani.

- Parancsára.

A báró megnézte az óráját.

- Kilenc óra ötven. Hol lehet Mária Magdaléna?

Leült és falatozni kezdett. Az első harapás után megundorodott. Felkelt és fel-alá járkált az ebédlőben.

V.

Báró Gotthard Ervin már tizenöt perce otthon volt és a feleségét még mindig hiába várta, vacsorára.

- Most már bizonyos! - mondta maga elé félhangosan és becsöngette a szobaleányt.

- A gyerekek lefeküdtek?

- Igen.

- Megnézhetem őket?

- Parancsára.

Átment a gyermekszobába. A kisasszony ott virrasztott a kis hófehér csipke-baldachinos ágyacska mellett. Egy öreg ápolónő a sarokban bóbiskolt félig nyitvafelejtett imakönyv fölött. A földön gyermekjátékszerek heverték. Selyembabák derékszögben elterülve, féloldalt, mint-ha azok is aludnának. Nincs naivabb apai gyönyörűség, mint az otthagytott játék láttán támadt elérzékenyedés. A játékon rajta van a földön játszó angyalkák kezének a nyoma. De a baba ezt már nem érzi. Ő is alszik. Akár csak kis úrnője ott, a félhomályos gyermekszobában.

A báró megállt az ágyacskák előtt. Hosszan nézte a két szőkefürtű angyalfejet.

- Parancsol? - kérdezte a kisasszony.

A báró nem felelt. Megfordult, szó nélkül kiment. Nem is ment, hanem kilopódzott. Bement a szobájába. Leült az íróasztalához és egy aktaszerű levélsomót vett ki a fiókjából. Tíz-tizenöt nagy ív volt. Hivatalos vagy üzleti jelentésnek látszott. Egymásután kezébe vette a leveleket és olvasni kezdte.

Július 15. A báróné öméltósága a főügyész úr öméltóságával a mólón találkozott. Beültek egy motorcsónakba. A francia társalkodónő velük volt. Öt óra öt perckor indultak, hét óra harminc perckor jöttek vissza.

Július 20. A Garden Partyn teljesítettem inspekciót. Öméltósága háromszor találkozott négyszemközt a főügyész úrral. Pár szót váltottak. Semmi lényeges.

Augusztus 4. Séta a bástyán. A főügyész úr megmutatta a lakását. Pár perc múlva eltűntek. Öméltósága egy és egynegyed óra múlva jött ki a főügyész úrral együtt.

A báró felszisszent. Összezsapta a jelentéseket és a telefonhoz ment. Fölvette a kagylót, de nyomban letette.

- Eh, - gondolta - úgyis tudom, hogy nála van. Féléve jár hozzá. Két hónapja már nem is figyeltetem.

Legyintett a kezével.

- Nem akarom tudni.

De aztán elborult az arca.

- Vajjon tudja-e más is? Talán már az egész város tudja? Ha így volna...

Veríték ütött ki a homlokán.

- Akkor nem tűrhetem tovább.

Újra fel és alá járkált. Beleharapott duzzadt, sötét, szakállas ajkába.

- Váljunk? Ő becsületesen, őszintén és bizalommal megkért erre. Igaza van. Nem akar házastörtő, becstelen asszony lenni. Félti a kisleánykái jövőjét. Igaza van. De én azt mondtam, hogy nem. Miért mondtam? Ha nem akarok válni, miért tűröm? Ha tűröm, miért érdeklődöm utána? Csak kínozni akarom magam?

Megállt. Megtapogatta a fejét.

- Csodálom, hogy meg nem üt a guta. Miért vagyok ilyen gyáva, ilyen becstelen, ilyen alávaló...?

Összerázkódott. Iszonyú émelygést érzett a gyomrában. Eszébe jutott a ma reggel látott, megkéselt öreg hulla.

- Rettenetes. Miért hívtak oda? Miért emlegette a meggyilkolt az én nevemet. Sohasem láttam... Biztos, hogy ő sem ismert engem. Hogy is lehet az?

A fejéhez kapott.

- Aha, itt valami összefüggést sejtetek. Az öreg Amerikából jött. Nem lehetetlen, hogy ott megismerkedett a Dornbach inasával. Talán hallott tőle egyet-mást. Aztán tönkrement, visszajött és itt értékesíteni akarta a hallottakat.

Megint leült és tépelődött.

- De miért emlegetett?

Hirtelen eszébe jutott valami. Felugrott, mint a tébolyodott, úgy nézett szét maga körül és elfehéredett, remegő ajakkal rága a szakállát.

- Szent Isten. Ha valamit följegyzett volna a noteszében, amellyel emlékezetét akarta támogatni! Vagy valami levél a Dornbach-eset felől... Akkor engem tesznek felelőssé az amerikai haláláért is. Biztos, hogy akkor én tettem el láb alól a szerencsétlent.

- Hát ezt nem lehet elviselni - jajdult fel egész hangosan és dobbantott a lábával. - Ez a Dornbach-ügy örökké él és megmérgezi egész életemet.

A Dornbach-eset! Tizenhat esztendeje már, de azóta alig volt nap, hogy magányos perceiben, álmatlan éjszakáin, vagy éppen leglázasabb munkája közben végig ne kísértett volna fantáziáján a borzasztó éjszaka minden mozzanata. Ez a rémkép, nem, a képek rémes sorozata úgy kirajzolódott a káprázatában, mint egy filmfelvétel. Szinte vele élt, vele járt, vele aludt és sokszor ott játszódtott le előtte az ebédülő falán, vagy a hálója mennyezetén, nyitott szemmel, ébren, alva egyformán látta a lepergő jeleneteket.

Most is végigsuhant előtte az egész, elejétől végig.

VI.

Fergeteges, fagyos decemberi este volt, a kis város apraja-nagyja bebújt a házakba, a keskeny, görbe, lejtős utcákon csak egy-két hazasiető árva lélek fagyoskodott. A városháza tornyában kilencet ütött az óra.

Minden mozzanatra élénken emlékszik. Dideregve fordult be a Városház-utcába, kis legénylakása felé. Őt nem várta sem meleg szoba, sem zöldernyős lámpa alatt olvasgató család. Negyvenéves volt, ügyvéd, kisvárosi kapacitás, a kaszinó ügyésze, szegény árva ördög, periratokat gyártott, német könyveket olvasgatott és álmodozott egy téli estéről, meleg szobáról, ebédlőről, zöld lámpaernyő fényénél asztal fölé hajló fejeiről: anya, apa, gyerekek, dr. Gotthard Ervin ügyvéd családjáról.

Még egy esztendei kuporgatás, reménykedés, agglegényvergődés s aztán elmegy Berlinbe, ahol diákoskodott, megkeresi régi háziasszonyát, az özvegy tanácsosnét a Raab-utcában, megkérdezi a házikisasszonyt, hogy eljönne-e vele Erdélybe. Reméli, hogy Mária Magdaléna még mindig szereti egy kissé...

- Doktor urat keresték, - szólt át a másik szobából az adótáros felesége, aki albérletben tartotta magánál.

- A Dornbach báró inasa volt itt.

Hogy felcsillant a szeme! A báró obskurus különc ember volt, a város végén lakott, a szőlőhegyek között, egy vaskereskedő nagyszabású, ódon, titokzatos és rossz hírű villájában. Valahonnan Poroszból került oda, már tizenöt esztendeje él ott, de senki sem tudja, miféle ember, csak sejtik, hogy rengeteg vagyona lehet.

Megörült a nagy kliens jelentkezésének. Fényes perköltség, munkadíj, költség számla mosolygott feléje... Mária Magdaléna, egy nagy, talán döntő lépéssel közeledünk a boldogság felé!

- Halaszthatatlan sürgős ügyben kéreti magához a báró.

- Ilyen pokoli fergetegben? - szenvelgett egy kissé, mintha máris a költség számlát és a honoráriumot akarná felcsigázni. De eszébe jutott, hogy ehhez az adótárnok feleségének semmi köze sincs.

- Azonnal. Egy percet se késsék, így hagyta meg az inas.

- Hej, hej - sóhajtott tüntető bosszúsággal, de belül reszketett a szíve, hamar csizmát húzott, kendőt csavart a nyakára, bárányszőr-bekecsét húzott a felöltője fölé, meleg sipkát nyomott a fejébe és vacsora nélkül, dideregve, fáradtan megindult a hegynek.

A házak előtt néha elvakkantotta magát egy komondor. A kocsmák jégvirágos ablakán gőz és petróleumlámpa világossága szűrődött át. Ha kinyílt az ajtó, a bögő szomoru mormogása búgott ki az éjszakába. Egy lélek sem járt a szőlőhegyek felé. A városháza órája messziről ütötte a tizedet.

- Hej, Mária Magdaléna!

A báró villája komor kötömegével feketén, lomhán, ijesztően feküdt a havon. Mint egy elátkozott kastély. A rácsos kapu nyitva volt. Kutya nem szaladt eléje. Az ő bajuszáról jeges csapok lógtak alá, de a szíve meleg volt. Sohasem vágyott így Mária Magdalénára.

Belépett az előcsarnokba. Csend. Jobbra-balra kopogtatott. Senki sem válaszolt. Bekecsét ledobta egy régi, faragott, vaspántos ládára. A szél befütyült a kandalló kéményén. Az öreg báró épen oly nyomorult árva ördög, mint én - gondolta magában - és találomra benyitott egy ajtón.

Sötét volt. Gyufát gyújtott és átbotorkált a szobán. Közben, hogy tolvajnak ne gondolják, harsány hangon jóestéket köszönt. A szobából egy másikba nyitott. Ott egy ajtóhasadékon átszivárgó fénysugár mutatta az utat. Arrafelé tartott. Nagy, csillogó szemű, fehér macska ugrott fel a sötétből. Ő hátratántorodott. Elátkozott kastély, kísértetek, itt valami szerencsétlenség történt - vacogott a foga és imádkozni akart, de az ajka csak Mária Magdaléna nevét mondogatta.

Végre megnyílt az ajtó s a küszöbön a báró inasa jelent meg. Magas, vállas, vörösbajuszú alak. Szinte óriás. Rengeteg kezei a térdét csapkodták.

- Siessen, siessen, már két órája várjuk.

Ő behajlongott a báró hálósobájába. Dornbach, a titokzatos, a rosszhírű, a félelmetes nábob az ágyon feküdt, lehunytt szemmel, reszkető ajakkal, fehér, csontos újjjaival a paplant kaparászva.

- A báró úr végrendeletet akar diktálni. Ott a papír, tinta, toll, pecsétviasz.

- Eszméletnél van? - suttogta Gotthard hideglelés borzongással.

- Élek és eszemnél vagyok - nyögött egy túlvilági hang az ágyból. Hörgött, sírt, rekedt türelmetlen fuldoklással a báró és rámutatott a szoba közepén álló nagy, kerek tölgyfaasztalra.

Az asztalon temérdek bankjegy, értékpapíros, ékszer, arany- és ezüstpénz garmadája hevert. Az ügyvédnek Mária Magdaléna jutott az eszébe. Ennek a pénznek a fele, nem, a negyede, nem, a tizedrésze egy egész hosszú, boldog életre elegendő útravaló volna.

Leült az asztalhoz, kezébe vette a tollat és fülelt. Az agg báró kínosan zihált. Az inas a báró mellett állt, testének árnyéka félelmes, groteszk óriást rajzolt a falra. Ő rábámult a báróra, aztán az óriásra, végül az árnyékre és azt gondolta, hogy egy kinyújtózott ember mellett valami középkori hóhér áll.

A báró megszólalt:

- Irja ügyvéd úr! Én, Dornbach Emil Kristóf... ah!

Ebben a pillanatban a báró hörgött egyet, a teste felemelkedett a párnákról, levegő után kapkodott csontos, fehér kezével, aztán visszazuhan és leesett az álla.

Ott feküdt tátott szájjal, nyitott szemmel, fehéren, mereven, holtan.

- Ez meghalt - dördült meg az inas rekedt, durva orgonahangja.

- Meg, - vacogott neki is a foga.

- Vége.

- Vége.

- Itt egy lélek sincs - emelte fel a hangját az inas.

- Gyerünk, hívjuk a rendőrséget.

Az inas ránézett. Félelmetes, borzasztó fickó volt ez az inas. Most is mozdulatlanul állt a halott fejénél, mint egy középkori hóhér, aki már leterítette az áldozatát.

Meredt szemmel nézte az ügyvédet, égett a szeme, lángolt a homloka, nézett-nézett és ő ki-találta a gondolatát.

Mária Magdaléna! Te jutottál az eszembe! A báró hagyatékának a tizedrésze is elég volna, hogy téged gazdaggá tegyen, pompával, fénnel, szépséggel vegyen körül... el, el innen! Uram, ne vigy minket a kísértésbe!

Az inas pedig nézte őt, elszánt, józanul megfontolt, dermesztően, irgalmatlanul parancsoló tekintettel. Ez az óriási hóhér kezének egy lendületével agyonsujtja őt, ha ellenkezni próbál. Kilométerekre sehol egy lélek. A vihar befüttyöl a kandalló kéményén. Ott künn csak a levegőben kavargó éles, fagyos hó világít.

Egyik oldalon a szörnyű és nyomorult pusztulás, a meredt szemmel parancsoló rettenetes ember, az inas, a hóhér, a másik oldalon Mária Magdaléna, a szerelem, az élet, a gyönyörű, a boldog...

Percekig nézték egymást, aztán az ügyvéd belemarkolt az értékpapírokba, a pénzbe, az ékszerekbe, megtömte zsebeit, a javarészét ott hagyta az inasnak és kifutott az éjszakába.

Óh Mária Magdaléna, óh édes, szép, szerelmes élet!

VII.

Gotthard báró ott ült a dolgozószobájában, a detektív iratait újra elővette, az ujjaival megzörgette a leveleket, végignézte a dátumokat és újra és újra elolvasta.

- Hat óra 10 perckor bement az ügyész úr öméltósága lakására és nyolc óra 45 perckor jött ki a villa kapuján.

És újra eszébe jutott Dornbach inasa, amint rettentő szemével fenyegeti.

- És én te érted tettem, mert egyik oldalon te álltál, óh, Mária Magdolna, a te gyönyörű arcod mosolygott felém, a másikon a halál meredt a szemedbe... És te mégis...

Felugrott és ökölbe szorította a kezét.

- Te bestia!

Aztán újra leroskadt.

- De te sem nyertél vele semmit, csak fényt, pompát és egy öreg, rideg, kelletlen embert, engem, aki csak imádni tudott, de szeretni nem... De azért nem kellett volna úgy bánni velem. Meg kellett volna mondani...

Hirtelen észbe kapott és magamagát gúnyosan kinevette.

- De hiszen megmondottad, hogy válni akarsz. Én voltam a kegyetlen, ostoba, csökönyös barom. Miért? Mert...

Azt akarta mondani, hogy: mert szeretlek Mária Magdolna. De elpirult, elszégyelte magát.

- Ez nem érv. Ez nem kifogás. Nekem nincs jogom... De azért nem tűröm a cédaságodat! - kiáltott fel hirtelen dühös felgerjedéssel...

- Nem? - kérdezte magától megroskadva és rettenetes gúnnyal. - Nem? De igen. Lám mindent tudok és már egy félév óta tűröm. Tűrök én mindent. Ma is a rendőrségen voltam. Ha látták, tudták volna, hogy belül hogy reszketek. Tűrök. Mert félek. Úgylátszik, Mária Magdalénám, tőled is félek... Félek... és tűrök...

A feje szédült és a lábai tántorogtak.

Egyszerre megnyílt az ajtó.

- Ervin!

A báró összerezzen.

Ott állott előtte Mária Magdaléna, sugárzón, szépen és bársonyos hangján jóestét kívánt.

Ott állottak egymással szemközt, mosolyogva, de a szíve mindkettejüknek vadul, rémesen dobogott.

- Beszédem van veled - szólt az asszony és leült az íróasztal elé.

- Kérlek...

És az asszony torkán akadt a szó. Néhány pillanatig néma, kínos csönd fojtogatta a lelküket. Végre Magda összeszedte magát, megrántotta a vállát és beszélni kezdett.

- Amiről már többször megpróbáltam veled...

A báró levette tekintetét az asszony kipirult arcáról.

- Félek, - gondolta magában őrijtó magamegvetéssel. - Óh, Mária Magdaléna...

VIII.

A kaszinóban még egyre kérdésekkel ostromolták a grófot a Felsenburg-eset részleteiről, amikor belépett a társalgóba Hedry Kálmán főügyész. Az arca sápadt és feldult, a keze remegett, a tekintete tétova és kutató.

- Beteg vagy? - kérdezte tőle a gróf érdeklődve. Az ügyészt mindenki szerette, mert szerencsétlenül játszott a bakkasztalnál, mosolygós volt és sovány, szőke és vérszegény, sohasem panaszkodott és tudták róla, hogy a miniszterelnök anyai ágon nagybátyja.

- Az utóbbi időben szédülök. Nem láttad a bárót?

- Gotthardot? Most ment haza. Öt perce.

A gróf gúnyos mosollyal kihúzta az óráját és a báró megbotránkozását utánozta.

- Kilenc óra ötven... Rettenetes.

- Mi ujság? - kérdezte unatkozva, fojtott idegeskedéssel Hedry.

- A Felsenburg-esetet hallottad?

És elmesélte a shingalese-leány tragédiáját. Az ügyész szíve megdobogott. Majdnem ki-mondta az ajkán lebegő nevet.

- Mária Magdolna.

És utána gondolta, hogy milyen szörnyű volna, ha minden asszony hűsége olyan esendő, mint azé a barbár gyermeké.

Szerencsére másról kezdtek beszélgetni.

- Jó cserét csinált az ifjú albán herceg!

- Mi? - kérdezte Hedry, hogy elleplezze nyugtalanságát.

- A herceg egy remekművű kis revolvert mutogatott ma a bakkszobában. Gotthard szeme megakadt az arannyal berakott gyönyörű elefántcsont szerszámon. Fejedelmi fegyver. A cárok gyűjteményéből való. Egy balkán uralkodótól lopták.

Nevettek.

- Nos, a báró az árát tudakolta. A herceg sértődötten válaszolta: nem eladó jószág.

- Gondolom, a báró ebbe nem nyugodott bele.

- Jól ismered. Amit ő megkíván...

- Nos?

A báró kitette a briliánsokkal kirakott arany tabatierejét.

- Az is királyi ékszer.

- Párisi remek. Az anyagi értéke legalább ötször akkora, mint az albán herceg fegyveréé.

- Leemelték?

- Le.

- A báró nyert?

- Úgy van. Csak nem gondolod, hogy elvesztette? Bámulatos szerencséje van ennek a vadembernek.

- A játékban és az üzletben, - nevetett az olasz. - Nem hinném, hogy a szerelemben is hasonló szerencsével dicsekedhetnék.

- No, a feleségét jól választotta - jegyezte meg az amerikai.

- De vigyázzon is rá, - mosolygott a gróf és bement a bakkszobába.

Hedry szeretett volna utána menni, vállát megragadni és az arcába sújtani a grófnak. De elszégyelte magát. Leroskadt egy díványra, rágyujtott, megnézte az óráját.

- Most már otthon van - gondolta magában szívdobogva. De az ura megelőzte. Baj.

Aztán megrázkódott.

- Rettenetes örvény. Miért is engedtem el? Miért voltam oly gyenge? Mi van velem, Istenem? Én kimondhatatlanul félek. Az az asszony szerencsétlenségbe taszítja önmagát, az urát, a gyermekeit, engem... Dornbach báró... vajjon lehetséges ez? Hova jutottam?

Megijedt, hogy valaki észreveszi a vergődését. Felállt, elindult kifelé. Útközben a helyettes főügyésszel találkozott, akit két hete helyeztek a városba.

- Hazafelé, méltóságos uram? Megengeded, hogy elkísérjelek?

Hedry rémülten nézett a helyettesre. Most egyedül szeretett volna lenni, még az érzéketlen holt tárgyak is idegesítették. De nem lehetett visszautasítani.

Együtt mentek fel a régi bástyafalon.

Mintha végzetes hatalom üldözné, a helyettes is Gotthard báróról kezdett beszélgetni.

- Azt tudod ugye, hogy földije vagyok a bárónak? - kérdezte bizalmasan - Hja persze, erről még nem beszéltünk. Pedig nagyon kellemetlen. Átkozottul kellemetlen.

- Hogyan?

- A bárót kimondhatatlanul zsenirozza. Én tudniillik még kis-legény, vidéki ügyvéd, ágról-szakadt szegény ördög korából ismerem. Átkozottul zsenirozza. Nem is igyekszik eltitkolni. Ilyen fatális véletlen.

- Kellemetlen neki? Miért kellemetlen? Mindenki tudja, hogy szegény vidéki fiskális volt, aki a felesége hozományán...

- Megállj! - kiáltott a helyettes. - Éppen itt a fátum. Az ördögös véletlen. Az átkozott kellemetlenség. Mindenki tudja... persze, persze, a hozomány... De én másképp tudom ám... És ez zsenirozza a bárót átkozottul.

Hedry félelemmel nézett a fürge, kicsiny, sovány, fekete emberre. Mintha a poklokból felbukkant ördög gyötörné őt a sötét, hideg, szeles éjszakán. A helyettes főügyész nem vette észre főnöke halálos megdöbbenését.

- Én másképp tudom... Akkoriban albíró voltam abban a kis erdélyi városkában. Sokat voltam együtt Gottharddal. Szegény, átkozottul szegény ördögök voltunk, fiatalok, jó cimborák, együtt borozgattunk a hosszú téli estéken a „Három varjú”-hoz címzett kocsmában. Egyszer, bortól mámorosan, visszaemlékezéseitől elérzékenyedve beszélni kezdett az ő berlini menyasszonyáról. Átkozottul szerelmes volt bele. De szegények voltak és szerencsétlenek. Nos, akkor mesélte, hogy Berlinben vén diák korában, harmincötéves fejjel beleszeretett egy tizenötéves polgárleánykába. Hát tudod, a báró most ötvenötéves, a felesége harmincöt, gondoltad

volna ezt? Átkozottul fiatalnak hinné az ember, ha úgy megpillantja. És ördögösen szép. Nem?

Hedry elszédült az izgalomtól.

- Az utóbbi időben sokat szédülök - mondta és belekapaszkodott a helyettes karjába.

- Neuraszténia. Vagy nikotinmérgezés. Citromkura. Hogy a vért felhigítsa. Jobban vagy?

- Igen.

- No hát, elmesélte Gotthard, hogy ő akkor nagyon sokat küzdött. Ezelőtt husz esztendővel. Hát igen, úgy élt ott Berlinben, a kis Magda volt a szeretője. Legalább úgy hiszem. Együtt éltek diákosan.

- Mondta? - kérdezte Hedry szinte kétségbeesve.

- Nem mondta, de nem lehet máskép, csak neked mondom én is. Berlinben két esztendeig kínlódott; aztán visszajött haza, a Dunántúlra, ügyvédi irodát nyitott, átkozottul letörve, fáradtan a berlini nyomorgás után, de nem mondott le Mária Magdalénáról.

- Biztosan tudod, hogy ez a Mária Magdaléna és Magda báróné egy és ugyanaz a személy?

- No kérlek, átkozott véletlen volna, ha nem volna ugyanaz. Igaz, hogy Gotthard egyszer csak gazdag menyasszonyról kezdett legendákat mesélni, de én valami rejtélyt gyanítok itt. Nem értem a dolgot. Mária Magdaléna, a kis diákszerető, olcsó, csinos kis szerető, aztán Mária Magdaléna, a milliomos menyasszony. Ez nagyon gyanus metamorfozis. És ez az átváltozás megtörtént, mialatt Gotthard velem napról-napra ott borozgatott a Három varjú ivójában. Nem rejtelmes ez? Ezért vagyok én itt Gotthardnak oly átkozottul kellemetlen.

Hedry felpillantott. A lakása előtt álltak és csodálkozva bámulták egymást.

A helyettes azon csodálkozott, hogy Hedry megdermedten, szinte eszelős rémülettel nézi őt.

- Rosszul vagy, főügyész úr? - kérdezte aggodalommal.

- Olcsó kis diákszerető? - kérdezte amaz öntudatlanul.

IX.

Hedry kezét nyújtotta a főügyészhelyettesnek. Amaz könnyedén megkérdezte.

- Nincs egy félórád az én számomra?

Hedry megijedt.

- Mikor?

- Most.

- Nagyon fáradt vagyok.

- Pardon, csak, ha nem vagyok alkalmatlan.

- Kérlek, kérlek, azaz, hogy talán holnap...

Hedrynek eszébe jutott, hogy ő Magda telefonját várja. A helyettes bizalmaskodva nevetett.

- Pardon, értem. Nem alkalmatlankodom, most jut eszembe, hogy te legényember vagy és néha előfordul, hehe... átkozott számár vagyok.

Hedry elpirult.

- Csak el akartam valamit mesélni - csevegett a helyettes. - Furcsa esetem volt ma. Rejtélyes, ördögösen titokzatos. És ami a legborzasztóbb, olyan titokról van szó, amelyet soha az életben nem fogunk megfejtetni.

És ott, a bástyafalba vágott meredek utcán, a kapu előtt beszélgettek.

- Egy hajócsapszékben nagy verekedés volt az éjjel...

- Gyakran megesik.

- Igen, igen, de ez ördögösen érdekes. Várj csak egy pillanatig... magad is belátod, hogy nem hiába izgat ez a mindennapi eset... Valahogyan üldöz engem ez a Gotthard név...

Az ügyész egyszerre megdöbbsent.

- Hogy kerül bele az ő neve?

- Várj csak, várj csak, majd csak sorjában. Hát nagy verekedés volt. Egy idegen embert megszurkáltak. Azaz, hogy egészen előlről kezdjem, hát így történt az eset. A korcsmában három ember iddógált. Két hajómunkás és egy idegen. Az idegen csendesen ült egy sarokban, ujságot olvasott és szívta a pipáját.

Hedry nem bírta az izgatottságával.

- Hamar, a tárgyra. Mi köze ehhez a bárónak?

- Türelem - intette a helyettes. - Az esetet nem lehet megérteni, ha nem ismeri az ember a részleteket.

- No...

- Nos hát az idegen pipázott. Hosszú, csontos, erőteljes, öreg fickó. Lehet hatvanéves, vagy még annál is több. Nem szólt senkihez, szerényen, szépen, csendesen pipázgatott. Egyszerre csak a két hajómunkás felugrott, az idegen elé toppant és egyikük elkiáltotta magát: Szemtelen, öreg lator, vén gyermekrontó, te voltál a cukros bácsi... hej, most leszámolunk! Az

idegen meglepetten felnézett és tiltakozott a gyanúsítás ellen. Ezt már a korcsmárostól tudom, aki egyetlen tanúja volt a verekezésnek. A korcsmáros előadása szerint a hajómunkások nekiestek az öregnek és agyba-főbe verték. Az sem engedte magát, székkal védekezett és óriási erővel hadakozott. Le is gyűrte volna támadóit, ha az egyik munkásnak nem sikerül az öreg háta mögé kerülni... nos, hogy rövid legyenek... hátulról markolatig döfte bele kését.

- Meghalt az öreg? - kérdezte Hedry, épen csak, hogy kérdezzen valamit.

- Akkor még élt, sőt még néhány órával később is élt, úgy hogy a vizsgálóbíró ki tudta hallgatni a szerencsétlent. Magam is elmentem a poliklinikára, ahova a mentők beszállították. Látszott, hogy veszte van, sietni kellett a kihallgatásával.

- De hogy kerül ebbe a báró? - kérdezte Hedry palástolhatatlan izgalommal.

- Most jön a dolog titokzatos része.

- Siess! - könyörgött a főügyész.

- Nos, az idegen jegyzőkönyvbe diktálta, hogy ő nemrég jött Amerikából.

- Magyar volt?

- Német.

- Foglalkozása?

- Vállalkozó. Petróleum, benzin, Pennsylvánia, Michigan-tó... ilyeneket beszélt összefüggéstelenül, lázban, deliriumban. Tizenhat esztendővel ezelőtt vándorolt ki Amerikába.

- Azeelőtt mi volt?

- Nem lehetett belőle kivenni. Folyton azt hajtogatta, hogy támadóit nem ismerte. Erővel kötöttek bele. Nem tudja, miért nevezték cukrosbácsinak.

- Valami gyermekrontás...

- Tagadja.

- És a tettesek?

- Elmenekültek. Mire a rendőrség és a mentők a helyszínre értek, azok elináltak... A korcsmáros nem ismeri őket. Egyiket sem látta sohasem.

- Nos?

- Nos, a haldokló, szörnyű vergődésében, egyre csak azt hajtogatta: bérgyilkosok voltak. Belém kötöttek. Ártatlan vagyok. Aztán véres, habzó ajkával azt hörögte: Gotthard Ervin... jaj, a gazember, báró úr, gyilkosság, bérgyilkosság... Aztán meghalt.

- Talán Gotthard alkalmazottja volt?

- Nem. Azt már kinyomoztuk.

- Tegnap volt?

- Tegnap éjjel.

- A báró?

- A bárót felkértük, nézze meg a holttestet.

- Megnézte?

- Meg. Sohasem ismerte. Titok, titok, átkozott titok.

A főügyész homlokát kiverte a veríték. Amaz pedig egyre hajtogatta:

- Titok, rejtelem, pokolian érdekes.

Majd hozzátette:

- A halottat kikutattuk. Egy sor írást sem találtunk nála.

- Pénzt?

- Azt sem.

- Rablógyilkosság.

- Nem. Aranyóra, aranylánc fityegett a potrohán. Azt érintetlenül hagyták.

- A gyilkosoknak nincs nyomuk?

- Semmi.

- Kutassatok tovább.

- Természetesen. De semmi kilátás. Titok.

Hedry agyában pár pillanat alatt végigviharzott a szörnyű gyanú. A megölt ember Dornbach báró inasa volt. Hazajött Amerikából és meg akarta zsarolni a bárót. A báró eltétette láb alól.

Megborzongott. Szegény Magda! Ezzel az emberrel akarja ő felvenni a harcot. Szent Isten, mi lesz ennek a vége?

Némán, mozdulatlanul, verejtékezve állt a kapuban.

- No, szervusz, álmos vagyok...

- Mit szólsz az esethez?

- Semmit. Mindennapi affaire.

- De miért emlegette Gotthardot?

- Lehet, hogy valaki a báróhoz küldte Amerikából. Az volt az egyetlen név, amelyet tudott.

A helyettes felhúzta a szemöldökét.

- Ez lehetséges...

- Kár, hogy az iratait is elrabolták...

- Zseniális ember vagy Kálmán - lelkenedett a helyettes. - Átkozottul zseniális. Persze, hogy ez a magyarázat. Be is szüntetem a vizsgálatot. Servusz, jó éjszakát, méltóságos uram.

Hedry gépiesen kezét fogott. Vacogott a foga és magában rettenetes félelmet és undorodást érzett.

X.

A főügyész szédülve botorkált fel a lépcsőn.

Bizonyos, hogy a meggyilkolt idegen a Dornbach báró inasa volt. Hogy is mondta Magda? Az inassal megosztott. Az inas kiszökött Amerikába, tehát minden gyanú ő reá terelődött. Sokáig üldözték, nyoma veszett. Így mondta Magda. Most csak ki kell egészíteni azzal, amit a főügyész helyettes mondott. Az idegen Amerikából jött. Gotthard báróhoz jött. Hatvan év körül. Minden ráillik Dornbach inasára. A báró átlátta, hogy egyiküknek pusztulnia kell, mert a zsarolásnak sohasem lesz vége. Egészen világos. A báró bérnyilkosokat fogadott. Elvégre ez élethalálharc volt, rémes párviadal, szörnyűség... és szegény árva, gyenge, szerelmes kis Magda is párviadalra megy most azzal a fenevaddal.

A lépcsőház sötét volt. Az ablakban két nagy, villogó zöld szem sugara lövelt a főügyész arcába.

Hedry megtántorodott.

Mi ez? Emberi szem? Kém? Gyilkos? Gotthard bérnyilkosa? Mi van ma, milyen rémes egy éjszaka szakadt itt valamennyiük nyakába? Őrültek háza ez, vagy vesztőhely?

Lelkiismerete szinte felsikoltott.

- Persze rémeket látok, mert magam is bűnös vagyok... Már a bűntársuk vagyok. Az asszonynak is, a férfinak is bűntársa vagyok. Hogy félrevezettem a helyettesem ügyészi szimatját! Tévítra vezettem, pedig ő csak gyanakodott, én pedig bizonyos vagyok Gotthard báró bűnösségében. Mert én a Dornbach-esetet is ismerem. És a házasságát is. És a felesége múltját is. Én bűntársa vagyok az asszonynak is, még pedig először a Dornbach-eset eltitkolásában, aztán a házasságtörésben, végül a készülő nagy zsarolásban, egy még nagyobb, öldöklőbb és gonoszabb zsarolásban, mint amilyenben ez a nyomorultul megkéselt amerikai kísérletezett és elvérzett.

Lába a földbe gyökerezett és mereven nézte a villogó zöld sugarakat.

Szédülni kezdett. Neuraszténia, citromkúra, nikotinmérgezés... ezek a szavak kergetőztek a fejében.

Ebben a pillanatban a két zöld sugár megmozdult és egyenesen az arcába szökkent. Hedry hátratántorodott. Félelmes, undorító és lélegzetelállító bűz nyomult az arcába. Egy puha, szőrös, meleg test ugrott a fejére, éles karmok hasítottak bele a nyakába, prüszkölés, sívítás, majdnem emberi sírás hatolt a fülébe.

Hedry a fejéhez kapott és belemarkolt támadójába. Görcsösen megragadott valami vastag, ruganyos, bundás törzset s teljes erejével lerántotta a nyakáról. A földre sújtotta és beléje rugott. Az állat keservesen vonított. Mint egy megvert gyermek.

Az ügyész egy pillanatig moccani sem tudott. Aztán majdnem ájultan a villamoscsavar felé tapogatózott. Végre megtalálta. A fény megvillant és beragyogta az előszobát. A földön véresen kínlódott, vonaglott egy majom. Hedry egyszerre megfejtette a rejtélyt. A szomszédban egy öreg hölgy két maki majmot becézgetett. Egy hímet és egy nőtényt. A nőtény betévedt az ablakon, szörnyű vajudási kínjaiban fészket keresve eljövendő kicsinyének. Ekkor lépett be ő, a szerencsétlen állat ellenséget látott benne és tébolyodott anyai vonaglásában megtámadta.

- Micsoda örült kaland! - lihegte az ügyész és nem tudta, hogy mitévő legyen a kínlódó állattal. Boldoguljon, ahogy tud. Reggelre eltakarodik.

Benyitott a szobájába.

Ott még Magda édes, üde, tavaszi illata lebegett a dohányfüsttel és a szétpermetezett fenyőszaggal összekeveredve. A szobája egyébként is tele volt Magdával. Minden bútordarab, szék, szőnyeg, kép az ő lelkét itta be s most, éjszakának csendjében, a kandallóból kiáradó melegben az ő lelkét lehelte ki szerelmes gyengédséggel. Az ajtó, amely a hálósobába vezetett, nyitva volt, a nehéz hollandi függöny félig elhúzva. Az ágyban még egy pár órával ezelőtt Magda gyönyörű fehér teste pihent csipke és batiszt felhőben, rózsaszínű szeméremben, szerelmes kínálkozással.

- Magda! - sóhajtott az ügyész. - Mária Magdaléna!

Aztán összerázkódott.

Mária Magdaléna! Ezt így, néhány perccel ezelőtt hallotta a helyettes főügyész szájából.

Hát Magda csakugyan olyan olcsó kis diákszerető volt Berlinben, már tizenöt éves korában, még majdnem gyermek s már szeretője egy kopott, csúf, rideg vén diáknak, egy Gotthardnak és ki tudja utána hánynak és hányanak... jaj, Mária Magdaléna, ki vagy te tulajdonképpen?

Leroskadtt a kandalló elé egy vaskos plüskarosszékbe, amelynek őrijító Magda-szaga volt.

- Magda, hány szeretőd volt néked Gotthard Ervin után és Hedry Kálmán előtt?

Ezt súgta a fülébe egy apró kis szörnyeteg, ocsmány szájú, komisz féreg benn az agyában, amely égett, a szívében, amely tele volt vad gyanakvással, féltékenységgel és félelemmel.

- Pfuj, - rázkódott össze iszonyodva és eszébe jutott a majom. - Megnézzem? - kérdezte magától undorodva, de nem mert megmozdulni.

- Hány óra lehet most?

Az állóórára nézett, amely nagy számlapjával ott ágaskodott az íróasztalával szemben, a sarokban.

Pont éjfél.

Most már telefonálhatna Magda.

Kinn a majom nyöszörgött.

Felugrott. Leült az íróasztalához.

Vajjon nem romlott el a telefon?

Felhívott egy számot. A központ jelentkezett... Hála Isten.

- Köszönöm, nem kérek semmit. Bocsánat.

A telefon jó. De vajjon Magda csakugyan oly erkölcstelen életet élt leánykorában? Egész közönséges olcsó kis diákszerető volt, aki már tizenöt éves korában kezdte s aztán kézzől-kézre járt, amíg Gotthard ki nem rabolta a bárót és el nem vette őt feleségnek, cégérnek, hazugságai palástolójának, bűntársnak?

És azóta?

Asszony korában vajjon hányszor vétett a tisztesség, a gyermekei, az anyaság, a hűsége ellen?

Most lassan rendezgetni kezdte magában a megfigyeléseit. Magda egy-kettőre az övé lett. Érzékisége határtalan, szerelemben olyan találékony, ötletes, odaadó és féktelen, mint egy kurtizán... Ahá, igen, hiszen egész életében ez volt egyetlen célja, tudománya, hivatása... Átkozott lény, verjen meg az Isten, bűnös, kéjenc, gyalázatos Mária Magdaléna!...

A majom az ajtót kapargatta.

A kandallóban füttyült a téli szél.

Az ablakok remegtek, léghuzam járta át a szobát. Az ördögök, a boszorkányok, nőtény démonok éjszakája ez. Az álló óra megkondult és tizenkettőt zúgott, harangozott egymásután, lassan, vésztjósloán.

- Megőrülök, - kiáltott fel Hedry és beszaladt a hálósobájába. Pantopont keresett ki az éjjeli szekrény fiókjából és olvasatlanul vette be a szürke pirulákat.

XI.

A pantopon csak nagyon lassan hatott. Hedry annyira izgatott volt, hogy sokáig birkózott vele a méreg. Eleinte fel és alá járkált és számlálta a másodperceket. Közbe-közbe odalépett az előszoba ajtajához, hogy megnézzé a majmot.

- Hogy épen most, amikor ilyen izgatott vagyok és ilyen borzasztó dolog történik Magdával, hogy épen most van ilyen ocsmány kalandom egy förtelmes bestiával! Mit tegyek vele? Meg sem merem nézni az undortól. És nem tudok nem gondolni rá.

Végig feküdt a kanapén.

Mi mehet most végbe Magdáéknál? Az asszony elkésett, Gotthard ingerült. Az agya, a szíve, a vére tele van még a bérgyilkosság szörnyű tudatával. Ma reggel látta a megkéselt inast. És jön az asszony. Váljunk el. Nem. Emlékszel a Dornbach-esetre? Mit akarsz ezzel? Nos, ha nem akarsz válni... Mi, hát te is zsarolni akarsz?

Nem is merte tovább gondolni...

És ő?

Ő beállott közéjük. Ő, az államügyész. Miért? A Dornbach báró pénzéért? Magdáért, aki olcsó kis diákszerető volt leánykorában...?

Forgott körülötte a szoba.

A telefonra pillantott. A kis, fényes, lakkozott és nikkelezett masina némán gubbaszkodott az íróasztalon.

Fejében Dornbach, a meggyilkolt inas, Magda, a báró, a helyettes ügyész és az előszobában vajudó majom kergették, üzték, marták, marcangolták egymást.

Aztán sajnálni kezdte önmagát. Eszébe jutott ő maga, ahogy az anyja, szegény, édes, jó özvegy anyja ruhájába kapaszkodva csetlik, botlik a Hedry-kúria virágos kertjében. Milyen édes, tiszta, szent volt az a levegő, amelyet beszívott az édesanyja roskatag, szegény kis hajlékában! Aztán beírátták Pécsre az iskolába. Eszébe jutott a püspöki könyvtár egyemeletes magas, Mária Terézia korabeli sárga épülete, amelynek kertjében állott egy öreg, didergő, ki tudja honnan vetődött mannafa. A szájában érezte fanyar, datolyaféle, csaknem csupa mag, édeskés, keserűs, lisztes, omlós gyümölcsöt a vén fának, az Isten áldja meg, aki oda ültette gyermekek örömének és bámulatának.

És eszébe jutott Guszti, a perces, aki hosszú rúdon hordta a sós süteményt, kerek, porhanyós, ropogós vajas peracet, jobbkezén, mint egy dárdát vagy zászlónyelet. Milyen jó lélek volt ez a Guszti is, szegény diákgyerekeknek ingyen adta a peracet, akár csak a mannafa a mannát. Istenem, milyen jóság, áldott, mennyei tisztaság és szentség volt Gusztiban is, meg a manna-fában is. Itt meg csupa véreskező gyilkossal, halottrablóval, becstelen, szennyesmúltú némberrrel, undorító, zöldszemű, harapós majomdöggel van dolga...

Az óra egyet ütött, aztán elhallgatott. Megnémult a majom is. Megdőglött vagy megszülte a kicsinyét és most alélva, bágyadtan, megkönnyebbülten elnyújtózkodik? Rémséges, vérfa-gyasztó csend roskadt a szobára. Meghalt az egész szoba. A tűz összeomlott a kandallóban. Az óra meghalt. Hedry elnyúlt a diványon. Megnyúlt és megfonnyadt az arca. Az alsóajka félrebiggyent. Nyál csordult ki a szája szélén. Két karja élettelenül hanyatlott le jobbra-balra a divány szélén. A haja a homlokába lógott. Nehezen lihegett. Elsötétült előtte minden.

- Meghaltam. Ez jó. Ez az egyetlen becsületes megoldás.

Ez a gondolat mászkált be az agyába, mint éjszakai tolvaj egy nyitvafelejtett ablakon. És ez a megnyugtató, elernyesztő, édes méreggel gyilkoló rém lassan széttapogatózott az agyában és elsímította, szétteregette, elérzéstelenítette benne az idegeket.

*

Egyszerre éleset sívított a telefon.

Hedry valahogyan túlvilági mámorban hallotta a hosszú, erőszakos, türelmetlen viharos csengetést. Nem ocsudott fel és mégis tisztán megfogalmazta magában ezt a gondolatot.

- Ez a Magda telefonja. Magda jelentkezik. Hogyan is mondta? Én elvégzem a magam dolgát, Kálmán. Ha készen vagyok, független, szabad és gazdag, akkor telefonon bejelentem neked. Éjfélkor telefonálok, vagy ha nem lehet, akkor korán reggel, hajnalban... Igen, ezt mondta Magda és most jelentkezik. Istenem, mi lesz most?

A telefonban azonban nem Magda édes, hízeltő lány hangja zendült. Egy közönyös, majdnem durva férfihang szólalt meg, hivatalos tisztelettel recsegtetve a szavakat.

- Halló, halló, itt a rendőrfőnökség.

- Halló, ki beszél? Itt a főügyész.

- Tisztelettel jelentem, hogy a Gotthard-palotában véres eset történt.

- Micsoda? A Gotthard-palotában?

- Igen. A bárónét ma reggel két órakor átlőtt mellel találták a hálósobájában.

- A bárónét? Szentséges Isten! Mi történt?

- Állítólag véletlen szerencsétlenség...

- Meghalt?

- Nem. Bevittük a Berry-szanatóriumba...

- A bárónét? Magda bárónét?

- Igen. Az állapota válságos.

- Megölték!

- Állítólag szerencsétlenség. Véletlen.

- Nem igaz. Hazudnak! Büntény! Házkutatást tartani. Gyilkosság. Nyomozni! Félóránként jelentést kérek... Magda, Mária Magdaléna, ugye mondtam, ne tedd! Az örvény! Mit tegyek, Magda?

A telefon elhallgatott.

Hedry felugrott, ledobta a kabátját. Másikat kapott magára. Nem tudta, hogy miért. Közben egyre azt kiabálta:

- Magda, várj meg, ne menj el, csak egy szót még, ne menj el, ne menj el...!

Körülzaladt a szobájában, mintha valamit keresne. Egyszerre hevesen csengettek az előszobában. Hedry kifutott és kinyitotta az ajtót. Egy férfi lépett be bundában, kalaposan, deres, zuzmarás bajusszal és szakállal.

Hedry hátratántorodott. Lassan, dermedten, sejtelve sincs, hogyan, egyre hátrált a látogató elől, aki némán, fenyegetőleg, súlyosan mint a végzet, követte őt.

Benn voltak a szobában. Hedry leroskadt az íróasztala mögé. Merően, eszeveszett félelemmel és borzadállyal nézte a látogatót.

XII.

Belépett Gotthard, bundában, dideregve, kalapját a kezében tartva, mereven, súlyos, zömök alakjával besüppedve a szőnyegbe, mint egy sötét szobor. Egy ideig ott állt, némán, mozdulatlanul, sápadt olajbarna arcán túlvilági fenyegetéssel. Mintha kémlelné az ügyészt. Hedry szívében egy pillanatra elakadt a vér. Hogy kerül ide ez az ember? Miért jött? Miért hagyta el a vérző, kínlódó, halódó asszonyt? Hogy volt szíve ott hagyni? És miért jött épen hozzá?

Köszönés nélkül, hangtalanul termett ott Gotthard, mintha a szőnyegből nőtt volna ki hirtelen. Még az ajtónyitást sem lehetett hallani.

- Hogy jöttél te be? - kérdezte hirtelen, mert eszébe jutott, hogy jól bezárta a folyosó ajtaját. Vagy tán nyitva felejtette volna? De hogy nem vette észre István, a vén inas, aki oly ébren alszik, mint egy házőrző komondor?

A báró nem felelt, csak állt ott merően, súlyosan, kezében tartva kalapját, csökönyös néma fenyegetéssel.

- Ervin, hogy kerülsz te ide? Mi történt Magdával? - fakadt ki hirtelen és felugrott a székről.

A látogató nem felelt a kérdésre. Egészen másról beszélt, ő is kérdezett valamit. Hedry úgy értette, hogy azt kérdi: miért van ő teljesen felöltözve, esti sötét zakkóban, fél kezén keztyűvel, hajnali háromkor? Önkéntelenül mentegetőzött.

- Egész éjjel dolgoztam. Azaz virrasztottam. A kaszinóban voltam. De már régen visszajöttem.

Mintha faggatta volna valaki, oly zavartan beszélt. De aztán újra felkiáltott.

- Ervin, mi történt Magdával?

A báró megszólalt. Hideg, közömbös, recsegő volt a hangja, mint mindig. Csak mintha kis gúny és szemrehányás is volna a recsegésében.

- Te már tudod? Most vitték be a Berry-szanatóriumba.

- És te itt? - lihegte az ügyész.

- És te már tudod? - kérdezte hidegen a báró.

- A rendőrség jelentette.

- Mit jelentett a rendőrség?

Az ügyész könyörögve fordult a látogatóhoz:

- Operálják? Súlyos? Van reménység?

A báró csendesen felelt:

- Nem operálják. Felesleges. Menthetetlen. Mi van a rendőri jelentésben?

Hedryvel megfordult a világ. Magda menthetetlen! Alig tudta visszatartani a zokogását. Egyre csak azt ismételte:

- Ervin, mi történt nálatok?

A báró pedig csak ezt:

- Mi van a rendőri jelentésben?

- Magda menthetetlen?

- Haldoklik.

- És te itt? Ervin, te érthetetlen vagy.

A báró monoton, majdnem sírontúli hangon válaszolt.

- Kedves barátom, a törtéteken nem változtathatok. Sem te, sem én. De a következményeken, ha te is úgy akarod, mi ketten még segíthetünk.

- Mi történt nálatok?

- Magda szörnyü véletlen áldozata lett. Menthetetlen. De a rendőrség...

- A rendőrség nyomoz... - válaszolta gépiesen az ügyész.

A báró hangja most még gúnyosabban reccsent.

- Sejtettem. Gotthard báróné átlőtt szívvvel haldoklik a Berry-szanatóriumban, tehát a rendőrség nyomoz. Hogyne! Ilyen botrány! Ilyen csemege! Ilyen illatos, zamatos pecsenye rendőröknek és hírlapoknak! Éppen most. Kormányválság előtt, amikor Gotthard esetleg átvehette volna a pénzügyi tárcát! Mi? A rendőrség nyomoz. Sejtettem.

Az ügyész megdöbbsent. - Ez a Gotthard nem ember, hanem hiúságból, nagyravágyásból, kegyetlenségből és cinizmusból összegyúrt szörnyeteg-bálvány. Megbotránkozva kiáltott a mozdulatlan, rémes, fenyegető vendégre.

- Most Magdáról van szó.

A báró jéghideg nyugalommal válaszolt:

- Azért jöttem ide. Te régi, meghitt, majdnem egyetlen barátom vagy. És egyúttal te vagy a bűnügyi nyomozás irányítója.

Az ügyész úgy vélte, hogy ezekkel a szavakkal a báró gúnyolódik, vádol, szemrehányást tesz és fenyegetőzik. Gotthard pedig rövid szünet után folytatta:

- Boncolás, házkutatás, vizsgálat... gondolhatod, milyen kínos volna mindez! Nem elég maga a szörnyü szerencsétlenség... szegény áldozat emlékét is megháborítanak. Kigyúlna a riporterek fantáziája, Magda halála piszkos rendőri ambíciók martaléka...

Itt megint borzasztó lett az arckifejezése. Hedry megrázkódott, ahogy a báró hirtelen hozzátette:

- Ejnye, most jut eszembe, nem te magad rendelted el a bűnügyi vizsgálatot?

Az ügyész hangja fátyolos és rekedt lett.

- Nem. De nem tehettem ellene. Ha azonban azért jössz, hogy megnyugtass...

A báró hangja kissé felengedett.

- Azért jöttem, hogy egyetlen igaz barátom előtt kipanaszkodjam magamat és egyúttal informáljam az ügyészt. Akarod?

Hedry újra felindult és megfélekezve mindért egyébről, majdnem sírva ismételte:

- Beszélj, az Istenért, Magda menthetetlen?

A báró szomorúan felelt:

- Menthetetlen.

Aztán körülnézett, majd leereszkedett egy székre.

- Hideg van itt. Egész éjjel dolgoztál? Azt mondtad, hogy le sem feküdtél még. Vártál valakit?

Az ügyész hirtelen visszanyerte öntudatát. Sejt ez az ember valamit? Magda megmondta neki az igazat? Vallat ez, vagy könyörög?

A báró lassan, vontatottan folytatta:

- Égbekiáltó az, ami velünk történt. Elmondom előlről. Tegnap este, ahogy neked telefonáltam... igaz, nagyon sajnálom, hogy nem kaptad meg a meghívót, pedig Magda maga címezte és Magda bizonyára súlyt helyezett rá, hogy az estélyen te is megjelenj...

- Mi történt Magdával?

- Nos, várj, míg sorra elmondom... Tegnap este húsz perccel később mentem haza, mint ahogy szokásom, de Magda még akkor sem volt otthon. Magda az utóbbi időben sokszor elkésett a vacsoráról.

Az ügyész úgy érezte, hogy Gotthard gyűlölettel és fürkészve lesi az ő arcát. De a báró gyorsan hozzátette:

- Tegnap is tíz után jött haza, én már megvacsoráltam, de nem neheztem rá, mert pompás hangulatban voltam. Új, gyönyörű fegyvert szereztem a kaszinóban. Az albán herceg mutogatta a bakkszobában.

- Tudom, - intett kezével türelmetlenül az ügyész.

- Hallottad, hol hallottad?

- Mondtam, hogy a kaszinóban voltam.

- Igen. Hány órakor jöttél haza?

- Éjfélkor.

Az ügyész megdöbbsen. - Ez az ember vallat engem. Ez mindent tud. Önkéntelenül a védekezésre gondolt.

A báró kivette zsebéből a revolvert, egy ideig utálattal és gyűlölettel nézegette, aztán letette az íróasztalra.

- Ez volt az.

- Ez? - riadt fel az ügyész és borzalommal nézte a kis fegyvert. - Hát aztán mi történt?

- Várj, míg összeszedem a részleteket. Az albán hercegtől elnyertem a revolvert. Vagy igaz, hallottad a kaszinóban. Nos, örömmel vittem haza. Magda tíz óra után érkezett. Én már megvacsoráltam, de nem tettem neki szemrehányást, esküszöm, egy szóval sem faggattam és diadallal mutattam neki a kis remekművet.

- És Magda?

- Neki is nagyon tetszett, kezébe vette, nézegette, kacagva, csintalankodva forgatta... ki hitte volna... hogy töltve van... egyszerre egy éles csattanás...

Az ügyész hörögve a dühtől, szörnyű fenyegetéssel felkiáltott:

- Nem igaz! A tragédia nem este, hanem reggel öt órakor történt.

A báró mozdulatlanul, sötéten, súlyosan ült a székben és egyetlen izma sem rándult meg e szavak hallatára.

XIII.

Úgy ültek ott egymással szemben Hedry Kálmán és Gotthard Ervin báró, hogy nem lehetett tudni, hogy melyik a vádlott és melyik a vizsgálóbíró. Így érezte ezt kimondhatatlan szégyenkezéssel Kálmán és emiatt egész testében remegett.

A báró vaskos, sötét, sziklakemény alakja kísértetiesen rajzolódott bele a dolgozószoba félhomályába. Kálmán meredten és tétova lélekkel fürkészte. Titokban azon tűnődött: vajjon hol is vannak ők: valahol egy titokzatos barlangban, sötét csapszék ivójában, ahol a hosszú, csontos amerikai meggyilkolták, vagy tán Dornbach báró falusi kastélyában, ahol a halottat kifosztották?

Gotthard nem látszott ilyen nyugtalannak.

Mély, tompán recsegő hangja megszólalt.

- Hazugság? Az eset nem este, hanem reggel öt órakor történt? Vagy úgy, hát ezt is pontosan tudod? A rendőrség jól nyomoz - tette hozzá gúnyosan. - Igazad van, ügyész úr. Csakugyan így történt.

- Tehát...?

A báró dühösen kiáltott.

- De úgy kell tudni mindenkinek, ahogy én elmondottam az előbb.

Hedry felszisszent.

- Kell? Ervin. Miért kell? A rendőrség már másként tudja, Ervin.

- Másképp? - kérdezte haraggal a másik. - Te rendelted el a vizsgálatot? Nos, ahogy elrendelted, majd helyre is igazítod.

- Nem! - kiáltott az ügyész.

A báró legyintett és folytatta:

- Neked azonban, mint Magda igaz és meghitt barátjának, hát neked tudnod kell az igazságot. Nem véletlenség történt. Magda szántszándékkal tette. Szívenlőtte magát.

Az ügyész halottsápadt ajkai gépiesen ismételték a szörnyű mondatot:

- Szíven lőtte magát...

- De ezt csak neked szabad tudni - folytatta a báró. - A rendőrségnek nem. Sem az ujságoknak, sem a csöccseléknek. Jóízű és tisztességes úrihölgynek nem szabad magát megölnie. Egy fiatal, szép és ismert nevű dáma öngyilkossága egyenesen botrány. Az öngyilkosság kompromittál. Elsősorban azt, aki elkövette, aztán a családját, a gyermekeit, az urát, sőt esetleg... - tette hozzá, merően a szemébe nézve az ügyésznek, félelmetesen, fenyegetően tagolva a szavakat - sőt esetleg még más valakit is.

Az ügyész kemény ütést érzett a szíve táján. Ez az ember mindent tud. És nem fog kegyelmezni. És ő gyáva és megindult a lejtőn, amely a cinkosság felé visz. Már akkor kezdte, amikor - meggyőződése ellenére - a helyettese gyanúját elterelte a korcsmai bérgyilkosságban Gotthard báró feje felől... Hova vezet ez?

A báró, mint valami előre betanult leckét, hadarva mondta:

- Magda régóta szenved. Szemmel láthatólag vergődik. Félek, hogy valaki a hálójába kerítette. Ideges, életunt, egzaltált, búskomor volt, mintha lelkiismeretével viaskodott volna állandóan! Határozottan életunt volt, jobban mondva félt, tusakodott, küzködött az utálattal, valami undorral, amelyet nem tudott a lelkéről leszaggatni. Magdát valaki a kétségbeesésbe kergette. Valami és főképen valaki.

Az ügyész meredten nézte a beszélőt. Ez az ember félelmetesen cinikus. Ez mindent tud és most inkvizíciót tart a bűnösök fölött. És milyen idegei vannak! Hogy uralkodik érzésein, a büntudatán, az ösztönein, a fizikumán.

Egyszerre eszébe jutott a véres, vonagló majom ott künn az előszobában. Most, képzeletben óriási történelemelőtti szörnyetegnek látta. Árbócmagas, lomposszőrű, földig érő karjait szélmalom gyorsaságával lóbáló borzasztó fenevadnak. A fejében két óriási szem, mint két hajólámpa vagy villanyszóró. A majom alakja nőttön-nőtt, már az egész szobát betöltötte, a fogai-val csattogott, rengeteg öklével a torka felé nyúlt... ő egész testében verejtékezik, fél, iszonyuan fél, a báró azonban, úgylátszik, észre sem veszi, vagy ügyet sem vet rá... jaj, de rettenetes két vendége van neki, boldogtalannak!

Alig tudott szólni.

- Nem láttad a majmot?

- Hol?

- Künn az előszobában.

A báró gúnyosan nevetett.

- Rátapostam. Apró férgekkel nem lehet máskép.

- Megdőglött?

- Agyontapostam.

- Pfuj!

- Mit borzadsz, mint egy hisztériás asszony?

Az ügyész egyszerre felocsudott. Ez az ember agyontapossa az ellenfeleit. De ő nem hagyja magát. Összeszedte minden erejét. Elszántan neki vágott. Most már egyre megy.

- Ervin, mondd meg nekem nyíltan, mirevaló ez a komédia! Nekem hazudsz itt, vagy az államügyésznek, vagy a nyilvánosságnak?

Most a báró ajka fehéredett el.

- Vallatsz? Gyanúsítasz?

Az ügyész haragra gerjedt. Erősnek és rettenthetetlennek érezte magát.

- Magda tele volt életvággyal, szerette az embereket, örült a jólétnek, imádta a gyermekeit, bohókás, vidám gyermek volt maga is... mára estét rendezett...

Szeme ráesett a meghívóra, amelyet Magda az utolsó pillanatban, Gotthard telefonja után tett le az íróasztalra. Kezébe kapta és a báró elé tartotta.

- Nézd, ő maga címezte a leveleket, a keze vonása él, minden betűje szilárd, sugárzik a biztosságtól, az egészségtől...

A báró kezébe vette a levelet.

- Az ő meghívója?

- Az övé.

- Amelyet tegnap este kilenc órakor még nem kaptál meg, ugy-e?

Az ügyész megzavarodott.

- Telefonon azt mondtad, - folytatta kegyetlenül a báró, - hogy még nem kaptad meg a meghívót.

- Azt.

- Most hány óra van, ügyész úr?

Kálmán látta megnyilni az örvényt. Nem tudott válaszolni. Mereven nézték egymást.

Az állóóra ott a sarokban, az íróasztallal szemben, mintha a báró pártjára állott volna, zengve, bongva, gunyosan, epésen, kárörvendve megszólalt. Egy... kettő... négy... öt... hat... Hatot kongatott. Aztán zizegve elhallgatott... Csend. Kálmán belenézett az óra széles, kerek, fehér holdvilágarcú számlapjába. Az mintha gunyosan vigyorgott volna.

Ököllel kellene belesújtani a sápadt pofájába.

A báró a fejével számolta az óraütéseket.

- Most hajnali hat. És tegnap este ilyenkor még nem volt itt a levél. Mikor járt erre a posta?

Az ügyész érezte, hogy szédülve, örült irammal csuszik le a lejtőn.

- Az éjjel tízkor hozta a komornyik, - hebegett és kikapta a báró kezéből a levelet.

A báró hahotázott.

- Hazudsz. Nem igaz! Magda tegnap este azt mondta, hogy még nem küldte el a meghívódat.

Az ügyész utálattal fordult el a nevető ember tekintete elől. A báró nem tágitott.

- Szinte azt hihetném, hogy Magda maga hozta ide. Hogy épen az én telefonom juttatta eszébe. Mi?

- Gazember! - gondolta az ügyész magánkívül, de nem tudott szólni a rémülettől.

XIV.

A helyzet egyszerre megváltozott. Kitisztult. E pillanatban nem volt kétséges, hogy ki a vádlott és ki a vizsgálóbíró. Kálmán gyáván és esetlenül lovagiaskodni próbált.

- Magda a halállal vívódik és te szennyes gyanúval sértegeted őt?

A báró keményen felelt.

- Van jogom gyanakodni. Sőt túl is vagyok már a gyanakváson.

- Megőrültél?

- Én nem. De Magda megőrült. Megőrült abban a pillanatban, amikor szeretője lett valakinek.

- Honnan tudod?

- Ő maga vallotta be.

- Tegnap?

- És válást emlegetett.

- És te?

- Beleegyeztem. Nem szívesen ugyan, mert most a nagy parlamenti akció előtt nincs kedvem családi ügyekkel bíbelődni, de csak nem gondolod, hogy ragaszkodom egy olyan bomlottagyú, magáról megfélelkezett nőszemélyhez...

Kálmán hirtelen elfelejtett mindent, csak egy taglóütést érzett a homlokán, mint a vágóhidra állított bika. Magda bomlottagyú, magáról megfélelkezett nőszemély... Ah, ha igaz volna... Olcsó kis diákszerető...

Bambán kérdezősködött.

- Méltatlan volt hozzád?

A báró gőgösen végigmérte.

- Az utóbbi időben visszaélt a bizalmammal.

Az ügyész fellélegzett. Az utóbbi időben. Ez bizonyára azt jelenti, hogy azelőtt hűséges volt és tiszta. Hála Istennek. Most ismét eszébe jutott, hogy Magda a halállal vívódik. Könnyörögve kérdezte:

- Van remény a felépüléséhez?

A báró összeráncolta a homlokát.

- Nem arról van most szó.

- Hát?

- Arról, hogy bevallotta.

- Mit?

- Hogy szeretője van.

- Igen.

- Igen. Sőt tovább is ment. Zsarolt. Iszonyu szerencsétlenséggel fenyegetett.

Kálmánban felébredt az ügyész.

- Mi szükség volt erre? Hiszen te beleegyeztél.

A báró felugrott.

- Beleegyeztem? Bele. De előbb meggyötörtem. Tudni akartam mindent.

- Nem tagadta...

- Nem. De nemcsak válni akart Magda, - kiáltotta a báró vérbenforgó szemmel. - A vagyonomat is akarta és a gyermekeimet is.

Az ügyész ismét gyáva lett, tehetetlen és kétségbeesett. Most jön az igazi Gotthard, - gondolta rémülten. - A rideg, kapzsi, számító üzletember és dühös állati szeretettel ragaszkodó apa... - Nem tudott uralkodni magán, eszeveszett dühvel és fájdalommal kiáltotta:

- Valld be, nyomorult, te ölted meg őt!

A báró hidegen folytatta.

- Magda szörnyű tragédiát szándékozott a maga, az ura, a gyermekei fejére zudítani. Egészen elvesztette az eszt. Rémregénybe való meséket talált ki ellenem. Lehet különben, hogy nem is az ő együgyű agyában született meg a pokoli gondolat. Bizonyos, hogy a szeretője sugalmazta neki.

Az ügyész maga elé tartotta a kezét, kétségbeesett dühvel és undorral védekezve a szörnyű célzás ellen. Ökölbe szorított, reszkető kezével akarta kivédeni, útjukban megállítani s a báró arcába visszasujtani a feléje röppenő gyalázatos szavakat. Hiába. A báró szavai eldördültek, egymás után, feltartóztatlanul, mint a revolverlövés.

- A szeretője sugalmazta neki. A pénzsóvár, hitvány, lelketlen gazember.

Az ügyész magánkívül ugrott fel székéről és a báró torkának rohant.

- Gazember! - hörögte tébolyodottan, - te nagyon is vakmerően védekezel. Te ölted meg Magdát!

A báró kihívó, gúnyos, sértő arccal figyelte az ügyészt, mintha annak a szenvedésében gyönyörködnék.

- És ha úgy volna? - kérdezte pokoli cinizmussal.

- Te ölted meg Magdát, gyilkos vagy, többszörös gyilkos. Feleséggyilkos, bérgyilkos, aljas, fegyenc, rendőrség! - jajveszékelt, üvöltött, hörgött az ügyész, a verejték végigcsorgott az arcán és egész testét átitatta. Te öletted meg az amerikai idegent is a hajósok korcsmájában.

A báró mintha megtántorodott volna ezek hallatára. De aztán összeszedte magát.

- Azt is tudod, államügyész úr? Nos, rendőrszeni vagy, félelmetes, utólérhetetlen pandurtalem.

- Te ölted meg Magdát!

A báró hidegen válaszolt:

- Maradjunk csak a bérgyilkosságnál. Nos, ma reggel csakugyan megmutattak nekem egy megkéselt csavargót.

- Az a Dornbach inasa volt, - harsogta Hedry a báró arcába...

- A Dornbach báró inasa? - ismételte a báró elfojtott, reszkető dühvel, - a Dornbach báró inasa? Ügyész úr, honnan ismeri ön a Dornbach báró nevét?

Az ügyész szíve körül megállott a vérkeringés.

- Elárultam magam - gondolta rémülten és megbénult a nyelve. - Elárultam magam és elárultam Magdát. Most már nemcsak azt tudta meg Gotthard, hogy én vagyok a Magda szeretője, hanem afelől is megbizonyosodott, hogy a Dornbach-ügyet megbeszéltük. És most jogosan hiszi, hogy én sugalltam Magdának a Dornbach-üggyel való zsarolás gondolatát. Elveszett Magda, elveszett Ervin, a halottrabló, a bérgyilkos, a feleséggyilkos és elvesztem én is, a kitartottságra éhes szerető...

XV.

Ezalatt a báró körülnézett a szobában. Egyszerre megszólalt csodálatos hideg, közönyös és szilárd hangon:

- Értem, igen, te vagy a szeretője. Most már mindent értek.

Aztán az íróasztalról felvette a Magda meghívóját.

- A levelet tehát ő hozta el hozzád. Figyelmes gyengédség. Szerelmes előzékenység. Elfelejtette átadni. A bundája zsebében felejtette. Hogyne, egyéb dolgok is akadt.

Megint körülnézett.

- És ez volt a kis szerelmi fészek, ezért késett el mindennap a vacsoráról. A levelet a zsebében felejtette. Megszólalt a telefon. Én telefonáltam. Hopp a levél! A zsebemben felejtettem.

Felállt, két lépést tett jobbra. Fürkészve nézte a bútorokat.

- És ez volt a kis fészek, itt ölelkezett az én feleségem a szeretőjével.

Egyszerre rémes jajjal felordított:

- Nos, igen. Jól sejtetted, ügyész úr, én vagyok a Dornbach báró megrablója, én tettem el láb alól az inast és... és...

Az ügyész borzadva meredt a dühöngőre.

- ...Én, én öltem meg Magdát!

Gotthard tehát bevallja. Nemcsak bevallja, de látható önkínzással és egyben kéjes kegyetlenséggel részletezi is a beismerést.

- Hát úgy volt, - recsegte köhögve, lihegve, gégéjében feltörő nyálkában fuldokolva, - hát úgy volt, hogy Magda előállott a Dornbach-üggyel.

Megakadt. Fuldoklott. Köhögött. Aztán vadul körülnézett.

- Hát itt hentergett az én feleségem a szeretőjével? Le sem feküdtél még, ugye? Egész éjjel virrasztottál. Szép. Hát akkor az ágy mért van úgy feldúlva? - kérdezte őrjöngve és csontos, vaskos mutatóujjával bemutatott a másik szobába, a nyitva maradt ajtón keresztül látható széles, mennyezetes ágyra.

- A párnán ott a fejetek nyoma. Ott henteregtetek ocsmány, céda játékokban? Ott hentergett az én két gyermekem anyja. És úgy jött haza meggyalázva, összetépve, bemocskolva. Hé, ügyész úr! Nem hiszi el ügyész úr, hogy én öltem meg az ön szeretőjét?

Hedry kábultan ült az íróasztalánál.

Nem érzett, nem látott, nem hallott semmit, csak tompa zsibbadtságot, egy sötét, imbolygó, szakállas alak szétfolyó, elmosódó szilhuettjét és olyan szavakat, amelyeknek értelmét nem tudta átfogni. Olyan valószínűtlennek tűnt fel előtte minden, hogy nem tudta, ébren van-e, vagy álmodik. Belekapaszkodott abba a gondolatba, hogy álmodik. Igen, nem is lehet más-képp. Magda bizonyosan megtalálta a módját, hogy megszeliidítse, igájába hajtsa és meg-félemlítse ezt a fenevadat. Elég volt Gotthardnak a meggyilkolt inassal való szembesítés ma reggel, elfáradt és belátta, hogy legokosabb, elengedni az asszonyt.

De közbe egyre hallotta a báró rettenetes hangját.

- Leterítettem a bestiát. Nem természetes ez? Egy házasságtörő asszonyt kivégezni: ez a legkevesebb. Természetes jogom volt ez az erkölcs, az élet és az Úristen nevében. Ez a legősibb igazságszolgáltatás.

Aztán egyenesen feléje fordult.

- Vagy tán nálatok nem ez a szokás? A te középkori őseid nem így bántak el házasságtörő némbereikkel? Hedry Kálmán, remélem, a te ősnemesi véred nem tiltakozik a férj ítélkezése ellen!

- Álom ez, álom! - ismételte magában csökönyösen, - álmodom én az egészet. Magda ezalatt már szépen elintézt mindent... Nem igaz a hajóskorcsmai gyilkosság sem. Pfuj, a majom támadása is csak álom, a kaszinóban sem voltam - hogyan is lehettem volna? - hiszen itt várom én Magda telefonját... de már el is érkezett az ideje... hogy telefonáljon. Mi? - nyöszörgött, vergődött tehetetlenül, mert újra fülében harsogott a báró dühöngése:

- Én öltem meg Magdát! De még hogy! Elpusztítottam, mint egy kártékony fenevadat!

- Nem igaz, álmodom - erőlködött szóhoz jutni Kálmán. De nem tudta a száját szétfeszíteni az akaratával.

- Szeretnéd úgy-e, ha most hazudnék? - kiáltotta amaz, mintha kitalálta volna a gondolatát. - Félsz, borzongsz, ájuldozol úgy-e? Elhiszem, hogy félsz... De ha láttad volna... Különbözik egyre megy. Szerencsétlenség volt, gyilkosság volt, öngyilkosság volt, mindegy az egészen. Magda a klinikán haldoklik és ennek az egész szörnyűségnek te vagy az oka. Mert a golyót én röpítettem a házasságtörő asszony szívébe, de a gyilkos, Hedry Kálmán, te vagy!

Az ügyész meg sem tudott moccanni.

- Álom ez, álom lehet az, hogy a gyilkos idejőjjön leleplezni, bevádolni magát, ide, az államügyészhez, hozzám, hogy a megtorlás, a büntetés, a börtön, az akasztófa elé vigye a halott-rablás, a bérgyilkosság, a feleséggyilkolás szörnyű vétkét. Nem. Ez örület, káprázat, hallucináció, nagyon felizgatott a félelem, az aggódás, az undor... Magda bizonyára telefonálni fog... vagy levelet ír... igen, levelet fog írni és megnyugtat... hej, ha én most beszélni, mozdulni tudnék, ha odarohanhatnék a Gotthard-villába, vagy legalább is ki tudnám nyitni az ablakot... hej... hiszen, mi más bűnöm van nekem, mint hogy szeretem Magdát és szeretném az életemet vele becsületesen, nyíltan, boldog békességben megosztani...?

A báró megint felelt a gondolatára:

- Szerelem? Szeretitek egymást? Bizonyosan ezzel védekeztek. Ezzel védte magát Magda is, amikor ráfogtam a revolvert. Ügyész úr, maga szerette a feleségemet? Szerette, mi? Így szokták mondani a bukott nők kitartottjai is.

Az ügyész mereven bámult a földre. A szeme megakadt a szőnyeg jobb sarkában. Egy fényes, sárga, gyengén tüzelő tárgyacská vonzotta oda tekintetét.

Mi ez? Magdának a leejtett, ittfelejtett ékszere. Ha ezt a báró észrevenné!

Már észre is vette. A báró is odanézett, lehajolt és felemelte.

- Ez a Magda tűje. Tavaly névnapjára vettem. Magda szándékosan pottyantotta földre? Kis borraivaló volt a szerelmi szolgálatokért? Vagy oly viharosan marcangoltátok egymást, hogy... Nos, a gyilkosság? Igen. Hát tudd meg, hogy elégtételt vettem, igazságot szolgáltatam. Ügyész úr, most hajrá! Nyomoztasson bátran, vezesse a vizsgálatot maga, jöjjön velem a klinikára, nézze meg a haldokló szeretője testét, szép kék foltokat talál a bőrén, mert először belelőttem, orra bukott, aztán megrugdaltam, elrugtam az utamból.

Hedry végre irtózatossá erőfeszítés után ki tudta magát szabadítani a dermedtség bilincseiből.

- Elég volt - rivallt a báróra - takarodjál innen, pusztulj, nem akarlak látni!

Az mélyre ejtett hangon dörögte:

- Megyek, megyek, csak előbb valld be, hogy a pénzére áhitoztál, fickó. Ezért furakodtál be a házamba, előre kieszelt programmal, alattomosan, óh, nem a gyilkosság szándékával, ahhoz te nagyon kis legény vagy, csupán a pénzre voltál éhes. A vér szagát nem bírja az orrod. Csak elcsábítottad őt, fortélyosan kiszedted a titkát, kieszelted a zsarolás módját...

Az ügyész felhördült, de nem tudta megállítani a feléje zuhanó szókat...

- Ember, miért nem álltál elé, miért nem mondtad meg egyenesen, hogy sarcot akarsz Dornbach pénzéből, miért ölted meg a szeretődöt az én kezemmel, igen, igen, evvel a kézzel, amely eddig ékszerrel halmozta el őt és amely oly barátilag tartotta tenyerében a tiédet...

Az ügyész szíve megrendült.

- Könyörgök neked, Ervin, hagyd abba. Irtózatossá szerencsétlenség ez, elég, elég, eredj hozzá, nézd meg, lehet-e rajta segíteni, él-e még, bocsáss meg neki, én megbocsátok neked, csak menj, nézd meg, segíts rajta, hozd vissza az életnek...

A báró oda sem hallgatott a könyörgésre.

- Most jut csak eszembe... A kisebbik lányom még csak két esztendő. Mondd meg, őszintén, az enyém vagy a tied?

Az ügyész irtózáttal tiltakozott.

- No jó. Csak még egyet. Hívd fel a rendőrséget. Biztos akarok lenni a dolgomban. Szüntesd be a vizsgálatot. No, felhívd a rendőrséget?

Az ügyész engedelmesen nyúlt a telefonkagyló után.

XVI.

Hedry felhívta a rendőrigazgatóságot.

- Kérem a rendőrfőnök urat.

- Nincs itt.

- A helyettesét.

- Még nem jött be.

- A bűnügyi osztály vezetőjét.

- De uram, mit akar ön, hiszen még csak hajnali öt óra! Várjunk reggelig.

Hedry tétován nézett a báróra.

- Hány óra van most?

A báró nem felelt, helyette megkondult az állóóra az íróasztallal szemben, a sarokban. Hátborzongató kongással jelentette, hogy egy... kettő... öt... hat...

Még egyszer felhívta a rendőrséget.

- Kérem az inspekción.

A rendőrségen türelmetlenül kiáltották:

- Ki beszél? Kinek olyan sürgős?

- Itt a főállamügyész.

- Hedry ömértósága?

- Igen.

- Ah, az más, - örvendezett egy ismerős, nyájas, túlbuzgó hang a rendőrségről. - Van szerencsém, méltóságos uram. Átkozott korán méltóztatott felkelni. Itt a főügyészhelyettes.

- Mi dolgod neked a rendőrségen?

- Érdekes, ördögösen érdekes. - Egész éjjel itt húzom az igát. A Dornbach-ügy pokolian bonyolódik. Parancsolod meghallgatni?

Hedry elvesztette a hidegvérét.

- Még mindig a Dornbach-ügy? Mondtam, hogy semmi jelentősége nincs...

- Oh, kérlek alássan, nem tudod a fejleményeket. A hajóskorcsmai gyilkosság egyik tettesét kézrekerítették.

- Ah!...

- És vallott.

- Szent Isten!

- Bevallotta.

- Mit?

- Amit sejtettem. Telefonon a vizsgálat érdekében talán mellőznénk a részleteket. De ha parancsolod, azonnal felszaladok hozzád!

- Nem, nem, jókor lesz reggel is.

Hedry kétségbeesve nézett a báróra, aki egykedvűen, mereven állt ott az ajtóban, bundában, kalappal és bottal a kezében, mint ahogyan beállított.

A helyettes ügyész lelkendezve szólt a telefonba:

- A század legszenzációsabb bűnügye. Minden van benne, amit csak rendőri vagy regényírói fantázia kitalálhat. Halottrablás, bérgyilkosság s most már szentül hiszem, hogy gyilkosság is.

- Honnan tudod? - nyöszörgött bele a telefonba Hedry.

- A tettes kifosztotta a meggyilkolt amerikai belső kabátja zsebeit, ott voltak az okmányai. Feljegyzett az mindent. Dátumok, leltár, hivatkozások... Emlékszel a húsz évvel ezelőtt megindult és zsákutcába jutott Dornbach-ügyre?

- Elég! - kiáltotta az ügyész elszörnyedve, majd észrevéve, hogy elszólta magát, hozzátette - nem lehet ilyesmit telefonon. A vizsgálat érdekében.

- Tehát azonnal felszaladok hozzád. Átkozottul érdekes, olyan izgalomban vagyok...

- Nem sürgős.

- Azonnal ott leszek.

- Majd holnap.

- Kérlek alássan, nyomban indulok.

- Nem, nem.

- Tizenöt perc alatt nálad vagyok - harsogta a helyettes.

Hedry nem tudta, vajjon helyettese nem hallotta az ő tiltakozását, vagy belelát a lelkébe és boszúra éhesen, mint az üldöző Nemezis fenyegeti őt a megjelenésével. Kezéből kiejtette a kagylót s karja erőtlenül lehanyatlott. Ájulás környékezte.

- Minden elveszett! - zokogta maga elé halálos gyötrelmében.

A báró is felrezzent.

- Elfogták a gyilkost?

- El.

- A Dornbach-eset is kitudódott?

- Ki. Mit tegyek, mit tegyek? - jajveszékelt az ügyész.

A báró hangja pedig, mintha túlvilági ködök messzeségén recsegett volna keresztül, mint egy hajó vésztrombitája:

- Ügyész úr tisztelettel kérem, adjon át engem a rendőrségnek.

Az ügyész riadtan tiltakozott.

- Nem.

- De igen, most már mindegy. Fogass el!

Mindketten elhallgattak. Az óra ketyegését és a szívük dobogását is hallották. Oly nagy volt a csend. A báró szólalt meg először:

- Mondd csak, kérlek, a Dornbach-ügy elévült?

- Nem.

- A vagyonomat is elkobozzák?

- El.

- Tehát a gyerekek mehetnek koldulni. Az én kényes, patyolatbőrű két kis angyalkám! És a szörnyű átok a fejükön. Házasságtörő anya. Bérgyilkos apa, aki az anyjukat is meggyilkolta. Kálmán, lehet ezen még valahogy segíteni?

Az ügyész Magdára gondolt. Az most a kórházi ágyon haldoklik, az ura itt áll az akasztófa árnyékában, a gyermekek az árvaság és nyomor küszöbén, ő a teljes erkölcsi megsemmisülés előtt. Magda, Mária Magdaléna, miért tetted ezt velünk!

Mintha a saját gondolatának visszhangja támadt volna, a báró is feljajdult:

- Mária Magdaléna, miért tetted ezt velünk? Nem sajnálsz a drága, elhagyott, árva kis gyermekeidet?

- Vége mindennek.

- Vége. De nagyon sajnálom a gyermekeimet.

Az ügyésznek eszébe jutott, hogy helyettese minden pillanatban betoppánhat. Ha a bárót megpillantja, nyomban letartóztatja a háromszoros gonosztevőt. És ő maga mivel igazolja magát?

Kimondhatatlan sóvárgással nézett az ég felé. Eszébe jutottak az édesanyja ajkáról tanult gyermek-imádságok, önkéntelenül megremegett az ajka. Istenkém, ments meg engem tüztől, víztől, rossz asszony szándékától...

Rossz asszony szándékától... Ez Magdáról szól. Ezt érezte meg előre az anya aggódó szíve.

Szörnyű haragjában azt kívánta, bárcsak halt volna meg Magda a szanatóriumban. Aztán jöjjön, aminek jönni kell. Ugyanakkor megszólalt a báró:

- Csak ő maradna életben. Hogy legalább legyen, aki a gyermeket felneveli.

Az ügyész megdöbbsen a saját gonoszságán. Ő nem is gondolt a gyermekekre. Bűnbánóan és reménykedve kérdezte:

- Van valami remény?

- Nem szabad neki meghalnia.

E pillanatban betoppant a helyettes főügyész. Főnökéhez rohant és lihegve üdvözölte.

- Átkozottul siettem. De minden pillanat új szenzációt hoz.

A bárót észre sem vette roppant izgalmában.

- Ejnye, de hideg a kezed, - kiáltott fel meglepetten, ahogy Hedry kezét szorongatta. - Brr. Hideg is van itt. No de nekem ugyancsak meleg volt az éjszakám. Gratulálj nekem, méltóságos uram. Az egész rejtély a markomban van. Kár, hogy az utolsó pillanatban lehetetlenné vált az asszony kihallgatása.

- Mi?

- Most öt perce halt meg a Berry-szanatóriumban.

- Jaj! - ordított fel egy állatian bögő rettenetes hang, amely után egy nehéz test lezuhant a földre.

XVII.

Ahogy a helyettes államügyész kimondta Magda halálhírét, a báró élettelenül esett a szőnyegre.

Hedry hozzája rohant.

- Ki ez? - kérdezte a helyettes meghökkenve.

- Gotthard - dadogta az ügyész.

- A báró? A gyilkos? - álmélkodott amaz - Hogy került ez ide?

Hedrynek hirtelen mentő gondolata támadt.

- Nem tudom. E pillanatban lépett be az ajtón.

A helyettes arca felderült.

- Átkozottul érdekes - lelkenedett amaz a diadalmas sikerekben megrészegetett bürokrata örömeivel. - A bárót a lelkiismeretfurdalás hozta ide. Gyónni jött. Vallani, nem bírta tovább, igazi Raszkolnyikov eset, ördögösen érdekes, pokolian szenzációs.

Ezalatt a báró talpraállt.

- Hogy meghalt a feleségem, azt mondta az úr? - kérdezte hörögve.

- Azt.

- Meghalt.

- Meg.

- És nem mondott semmit?

- Mire gondol?

- A ma éjjel történetekre.

- Nem.

- Mária Magdaléna mit tettél velünk! - nyögött fel a báró és hörgött, mint egy halálrasedzett vad.

A helyettes ügyész hirtelen kigombolta a táskáját.

- Nem mondott semmit a báróné, de egy levelet találtak a párnája alatt.

- Kinek? - kérdezte az ügyész szívszorongva. Magában reménykedni kezdett, hogy ime most jön a csoda. Előbb is gondolt már a levélre. - Álom ez, álom, rettenetes, gyötrő lidércnyomás, de Magda majd szétoszlatja, ha jelentkezik. Telefonál, vagy ha elromlott a telefon, levelet küld és megmenti őt a kárhozattól.

- Álom ez, álom - biztatta magát az örültséghez közel álló ember csökönyös optimizmusával és mohón kapott a levél után. - Nekem szól, nekem?

- Neked.

- Felbontottad?

- Nem.

Egy bizonytalan, fuldokló hang közbeszólt. A báró hangja volt:

- Tépjétek össze, dobjátok a tűzbe.

A helyettes fontoskodva szólt:

- Nem lehet. Hivatalos okírat.

A báró sírva fakadt.

- Meghalt?

- Meg.

- Akkor minek felbontani?

- Hivatalos okmány.

- Magda, Magda, mit tettél velünk! - jajveszékelt a báró.

Az előbb még hideg, félelmetes és vadtekintetű ember egyszerre megroskadt és sírángozó vénasszonnyá vált. Felugrott, az ajtóhoz rohant és kiáltozott.

- Mária Magdaléna, várj meg, ne halj meg, csak egy szóra állj meg! Magda, elengedlek, nem bántalak, kérj, amit akarsz, csak maradj meg a gyermekeidnek!

A főügyész helyettes megfogta a kétségbeesett ember karját.

- Most már nem segíthetsz rajta, üljön le és könnyítsen a lelkén... - szólt hozzá először baráti-lag tegezve, aztán hirtelen hivatalos komolyságra merevedve.

Majd a főügyészhez fordult.

- Bontsam fel a levelet? Neked szól.

Hedryt új rémület fogta el. Ha a helyettes felbontja, a levélből megtudja a köztük lévő szerelmi viszonyt. Ennek pedig nem szabad kitudódnia. Mert akkor a halott emléke - ez az egyetlen, ami még épségben maradt - az is elveszett. És azonkívül, vallotta meg magának szégyenkezve - az is kiderül, hogy ő tudott a Dornbach-esetről, hogy... ezt a levelet nem szabad hivatalos szemnek megpillantania.

- Tedd le a levelet, - szólt nyersen a helyetteshez, - ha a vizsgálatra fontos adatok vannak benne, majd csatolom az iratokhoz...

Hedry úgy látta, mintha a helyettes fürkésző, gúnyos és gyanakvó pillantással méregetné őt.

A báró ellenben háládatos és megtört tekintettel köszönte meg neki. Aztán hol reá, hol a helyettesre függesztve esengő, könnyes szemeit, halkán beszélni kezdett.

- Most, hogy Magda meghalt, hadd mondjam el a tiszta igazságot. Előbb azt hazudtam, hogy én öltem meg Magdát. Hej, uraim, nem voltam én olyan nagy, erős, igazságtevő férfiú. Nem.

- Nem ölted meg Magdát? - rohant hozzá Kálmán.

- Nem. Nincsen nekem más bűnöm, mint hogy szerettem a feleségemet. Szerettem... ez fõrtelmes egy szó, amit csak érezni lehet, de férfiembernek beszélni sem volna szabad róla. Ezt a szót beszennyezték és beszennyezzük magunk is ezerszer. Voltaképpen mindig csak utána, a nagy próbák, elvételek, jóvá nem tehető hibák, katasztrófákra való feleszmélések után tudjuk meg magunk is, hogy szerettünk-e igazán, vagy csak játszottunk e tragikus fogalommal.

- Tehát önkívületi állapotban, szerelmi örületben tette? - kérdezte a helyettes nagyképp, de Hedry úgy vette észre, hogy ezalatt lopva, vizsgálóbírói tekintettel, az ő arcába kacsint.

A báró megtörten válaszolt.

- Dehogy is tettem én. Dehogy is öltem meg Magdát. Jól emlékszem mindenre... Hadd mondjam el sorba... Amikor Magda szememre lobbantotta a Dornbach-ügyet, ez éjjél felé történt, én beláttam, hogy Magdát végkép elvesztettem. Beleegyeztem minden kívánságába, magára hagytam és bevánszorogtam a szobámba. Levetkőztem. Bebujtam az ágyba. Ott sokáig nyitott szemmel fetrengtem, égő aggyal, mint tüzes rostélyon. Sokáig a Dornbach-esettel viaskodtam. Az is érte történt. Berlini vén diák koromban ismertem meg őt, gyermek volt még Magda, földhöz tapadt, árva, gyönyörű. Ártatlan kis gyermek! Ő volt az egyetlen nő, akit szerettem. Azon a szörnyű éjszakán is ő járt az eszemben. Igen, egyik oldalon volt a halál, a másik oldalon Magda, a gyönyörű és boldog élet és én Magdát választottam.

- És a bérgyilkosság? - kérdezte a helyettes.

- Az is érte történt. A fickó kiszökött Amerikába, a pénzét elprédálta. Hogy épen most kellett neki visszatérni! Zsarolt, fenyegetett. Hát hiszen fizettem volna neki szívesen, nem amennyit kért, hanem tízszer annyit. De féltem, hogy hiába minden áldozat, a gazember a nyakamra telepszik, nem szabadulok meg tőle soha, örökös rettegés lesz most már az életem, az enyém s ha én meghalok, Magdái és a gyermekeké... Pfúj, undorodom, undorodom mindentől... Uraim, esküszöm az élő Istenre, hogy ezt is csak Magdáiért és a gyermekekért tettem.

- Nem te ölted meg Magdát? - vágott közbe Hedry hirtelen, mert újra belekapaszkodott abba a rögeszmébe, hogy talán nem is halt meg Magda, nem is történt semmi, pokoli misztifikáció ez az egész s Gotthard vallomásából valami megnyugtató kiengesztelődés bontakozik ki.

A báró a fejét ingatta.

- Nem. Ugy volt, hogy hajnalig fetrengtem az ágyban, aztán bevánszorogtam a Magda hálószobájába. Ő ott feküdt az ágyban, rózsásan, boldogan, gyönyörűen. Néztam, néztem és kicsordult a könnyem. Nem akartam elhinni, hogy ez az a kis Magda, aki előbb oly dermesztő határozottsággal közölte velem, hogy kikiabálja a Dornbach-esetet, ha nem adom vissza a szabadságát. Magda bizonyára tréfált, ki kell vele békülnöm. Magda, békülj ki velem! - szóltam és megérintettem. Oda bujtam hozzá és megcsókoltam, ő visszacsókolt.

- Bestia! - kiáltott fel Hedry és szörnyűt káromkodott hozzá.

Hedry az egész szörnyű tragédiából nem hallott, nem tudott, nem érzett mást, mint azt, hogy Magda visszacsókolta az urát.

- Bestia, bestia, - mondogatta magában, - olcsó kis diákszerető, piszkos martaléka minden alkalomnak, férfiak éhségének, betyárok vakmerőségének, a maga vére hullámlásának. Az után a délután után, a nagy szent vallomások, égbekiáltó kockázatok után vissza tudta csókolni ezt az ocsmány fenevadat. Magából kikelve, ordítva, félőrülten kiáltotta a helyettese felé:

- Elég. Tartóztasd le őt.

XVIII.

Hedry maga rémült meg leginkább, hogy kiadta a parancsot a báró letartóztatására. Megtorpant, hátratántorodott és elképedt a maga ostoba szenvedélyességén.

Meredten nézett a két ember arcába. Azt várta, hogy a helyettes, aki több ízben fürkésző, detektivpillantásokat vetett rá, most nyíltan kimondja a gyanuját. Azt is bizonyosra vette, hogy Gotthard felbőszül és magával rántja őt a pusztulásba. De egyik sem történt. Azoknak egy arcizma sem rándult meg. A helyettes hivatalos érdeklődéssel figyelt a báró vallomására. Gotthard megtörve folytatta a mondanivalóját:

- Visszacsókkolt. De úgylátszik, álmában mást képzel az én helyembe. Ahogy kinyitotta a szemét, olyan undorral lökött el magától, hogy megdühödtem.

- Hála Isten, - sóhajtott Hedry megkönnyebbülten. - Drága, édes, szerelmes, hűséges kis Magda.

Ez volt az első gondolata. Csak azután jutott eszébe: Mi ez? Ezek az emberek nem hallották az ő kiáltását: hogy Magda bestia s hogy Gotthardot le kell tartóztatni. Mi ez? A csodák éjszakája ez? Vagy nem is mondta talán? Hát már egészen elvesztette öntudatosságát? Amíg ezen töprengett, a báró monoton, dörmögő hangon folytatta a vallomását:

- Magda kiugrott az ágyból, kirántotta íróasztala fiókját, megmarkolta azt a revolvert és elkiáltotta, hogy szíven lövi magát, ha megérintem. Én odarohantam, hogy megakadályozzam a szerencsétlenséget, ő azt hitte, hogy erőszakoskodni akarok, nem tudom mi történt, a revolver elsült.

A báró rámutatott az albán herceg revolverére, amely az íróasztalon hevert, Magda két levele mellett.

Az ügyész szomorúan megszólalt.

- Ervin, te elvesztetted a lelkedet. Te félrebeszélsz. Vagy talán nagyon is jól tudod, hogy mit csinálsz és szörnyű, merész játékot játszol?

A báró halkán felelt:

- Kálmán, az elején, igen, bevallom, játszottam, inkább akartam véreskező hóhérnak látszani, mint szenvedő, vonagló, szerelmes állatnak... mert az voltam, mert az voltam ám egész éjszaka. Kálmán, gyáva, hitvány állat, amely a párja és a kölykei után vonít.

- Értem, Ervin - fakadt ki az ügyész és maga is reszketett az izgalomtól.

- Ezzel ölte meg magát - mutatott a revolverre Gotthard... Nézzék meg, uraim, egy golyó hiányzik belőle...

- A többi benne van.

- Nézzék meg, uraim.

A főügyész helyettes érdeklődve forgatta a kezében.

- Tehát ez a bűnjel.

- Ez.

- Akkor magamhoz veszem.

- Hagyd csak itt, majd én őrzöm ezt a levéllel együtt - szólt közbe a főügyész és csillogó szemével majd elnyelte a revolvért.

- Még öt golyó van benne.

- Öt.

- Jó, hagyd itt. Majd én... becsatolom - mondta hivatalos kifejezéssel.

- Jó, de a bárót elviszem.

- Letartóztatod?

A helyettes nagyot nézett.

- Talán csak nem csodálkozol?

Valami, vagy valaki az ajtót kapargatta, lihegés, nyögés, jajgatás ütötte meg az ügyész fülét.

Az ügyész egyetlen szót sem tudott kipróbálni összeszoruló, égő, lüktető torkán. Egyre szűkülést, vonítást, gyermeksíráshoz hasonló hangokat hallott. Szent Isten, a vérében fetrengő majom ott kinn az előszobában!

A báró közbeszólt.

- Természetesen. Megyek. Feltűnés nélkül szeretném, szerencse, hogy nem rendőrök visznek be, ügyész úr.

Hedry felriadt. A báró rimázkodott.

- Ügyész úr, mi lesz a gyermekeimmel?

Hedry elfordította az arcát.

- Nagyon szeretném, ha...

A helyettes közbeszólt.

- Az az árvaszék gondja. Gyerünk.

Majd Hedry felé fordult.

- A vád képviselőjét magadnak akarod, méltóságos uram, fentartani?

Hedry legyintett a fáradt, fehér, jéghideg kezével.

- Nem akarok semmit.

- Köszönöm - felelt hálásan amaz és csillogott a szeme. - Európai szenzáció. Átkozott szerencsém van. Méltóságos uram, köszönöm.

Hedry üveges szemmel bámult a két távozó után. Aztán lassan az íróasztalhoz lépett...

Eszébe jutott a levél.

- No ezt megsemmisítjük - gondolta magában elszántan.

De aztán eszébe jutott, hogy elolvassa. Izgatottan feltépte és olvasni kezdte:

„Pont éjfél. Nem szól a telefonom. Talán el tudom juttatni hozzád ezt az üzenetet. Ervin emberfeletti volt. Megértő, nagylelkű, hősies. Mindenbe beleegyezett”.

- Mi ez? - szisszent fel az ügyész. Gotthard igazat beszélt. Éjfélkor mindenben megegyeztek... Jaj!

Remegett a kezében a levél, ahogy tovább betűzte a Magda írását:

„Csak egyet bánok, hogy a Dornbach-esetet szegény Ervinnek szemére vettem. Pedig azt is értem tette”.

Az óra megkondult. Ismét hatot ütött.

Hedry szíve ijesztően dobbant.

- Milyen jó, hogy nem engedtem felbontani. Magda a túlvilágról elárult volna engem is.

A levelet sokáig nézte, nézte, betűzte, még sok írás volt rajta, egyenletes, erőteljes sorok, de nem tudta elolvasni.

- Mi ez? Elment az eszem? Nem tudok olvasni?

Hiába kínlódott, erőlködött, verejtékezett, nem tudott egy sort sem elolvasni. Lemondott a haszontalan erőfeszítésről.

- Mit tegyek a levéllel? Elégessem? De ha a rendőrség keresi? A helyettes ügyésznek jó szimatja van. Az rögtön kitalálja, hogy...

Felkelt, végigjárta a szobát. Kezében reszketett a levél...

- Nem szabad megsemmisítenem. Az gyanús. Magda emlékét az is beszennyezi. A helyettes rögtön kitalálja.

Visszaült az íróasztalához.

- Meg kell semmisíteni... Nem szabad, hogy szegény szerelmes kis Magda onnan a túlvilágról kompromittálja magát.

Tekintete egyszerre Magda másik levelére esett, amelyet tegnap adott át neki. Az estélyre szóló meghívó ott hevert az asztalon, a gyilkos revolver mellett. Hedrynek hirtelen felcsillant a szeme... A két levelet kicseréli és meg van mentve Magda.

Kivette a borítékból mind a két fehér kartonlapot. A mai borítékba betette a tegnapi levelet.

„Uram, szívesen látom Önt...”

Hedry alig bírta elfojtani zokogását.

- Őt tehát megmentettem - szólt és a másikat bedobta a kandallóba. - De mi lesz én velem?

Úgy hallotta, hogy a majom keservesen nyöszörög az ajtója előtt.

Egy percre tétován bámult maga elé. Aztán lassan felvette az albán herceg revolverét. Leküldte a diványra, szívéhez illesztette a csövét és elsütötte.

- Mária Magdaléna! - buggyant ki a száján és halálos nyugalmat érzett.

XIX.

Az állóóra mélyzengésű hangja egymásután nyolcat kongatott. A decemberi szürke reggel fátyolos szemmel meredt be az ablakon. A szobában olyan hideg volt, hogy megfagyott az ember lélegzete. Az ajtó előtt csoszogás, dörögés, takarítás zaja, súrolás, porolás, rakosgatás nesze hallatszott.

- Hogy a fene vigye el a ronda bestiáját, - káromkodott valaki odakünn, egy rekedt, magas férfihang olaszul. Az ablakon beszűrődött a város zaja. Hajótülkölés, sipolás, tehervonatok nehéz, dörgő, puffogó lármája. Villamosok csilingeltek, egy harang misére hívta, gyári kürtök munkába szólították az embereket.

- Mi ez? - rettent meg az ügyész lelkében a feltámlolygó, szédült öntudat.

Hedry a diványon feküdt. Két karja lelógott, a szeme üveges, fehér, félig vak nézéssel meredt a mennyezetre, a gyomrában émelygést érzett, a lábában zsibbadtságot, a szíve fájt, oly hevesen lüktetett benne a vér.

- Nem sikerült? - kérdezte magától sajnálkozva, félig boldogan az újjáébredéstől. - Nem tudok meghalni? Nem fogott a golyó?

És a szíve táját tapogatta, előre irtózva attól, hogy vérbe merül a keze.

- Hogy éppen ide kellett kölykezni a becstelen állatjának, - dühöngött az előszobában egy idétlen férfihang.

Hedry megismerte az olasz inas hangját.

- A majom! - gondolta utálattal. - Csoda, hogy sem a báró, sem a helyettes ügyész nem vette észre...

Meg akart mozdulni. Lesz-e még belőle ép, eleven ember? Erre gondolt félénk reménykedéssel.

Nem sikerült.

- Mégis... mégis úgy van! - ismételte magában szívszorongatva. - De nem haltam meg, az kétségtelen. Bárcsak kiáltani tudnék.

És megpróbálta. Hatalmasan erőlködött. Nem tudta a száját kinyitni. Pedig szomjas is volt nagyon. Égett a torka és nehezen zihálva, rövideket lélegzett...

- Vajjon véres vagyok nagyon? Ha nem tudok kiáltani, lassan elfoly a vérem, elvérzem szó nélkül, mire észrevesznek. Pedig még meg lehetne menteni biztosan.

A szívét tapogatta újra. Nem volt véres sehol.

- Pedig érzem, hogy az erőm fogy... elvérzem... elpusztulok és...

E pillanatban eszébe jutott Magda.

Megrázkódott és iszonyú erővel feldobta magát. Visszaesett a diványra.

- Magda, szegény, szerencsétlen, drága kis Magdám!

Magda meghalt, az ura a rendőrségen, a botrány kipattant, gyilkosság, halál, becsstelenség... Pfüj, miért nem tud meghalni...

Behúnyta a szemét, összeszorította a fogát, visszatartotta a lélegzetét és azt kívánta, hogy bár szakadna rá a szoba mennyezete, a padlás, a tető, az egész magas égboltozat, hogy egyszerre, egy szörnyű zuhanással, egy pillanat alatt oltsa ki az életét...

Néhány percig vivódott az öntudatával. Most már nem fáj a szíve és a zsibbadtság enyhülni kezdett.

- Ni, hiszen fel is tudnék kelni, ha akarnék, - mondta magamagának félhangosan.

E pillanatban kinyílt az ajtó. Az inas bedugta a fejét. Egyszerre elordította magát:

- Megváltó Isten, az ügyész úr meghalt!

Hedry a rémes üvöltésre hirtelen megrázkódott.

- Ne ordíts! - kiáltott az inasra, - gyere ide és segíts feltápáskodni.

Az inas odarohant a gazdájához. Fehér volt a legény arca, a keze remegett és vértelen ajka a szentek nevét rebegte.

- Ne félj, segíts felkelni!

- Nem tetszett meghalni? - szuszogott az inas és talpra ráncigálta Hedryt.

Az ügyész végignézett magán. Sehol semmi vér. Nem is fáj a szíve, szédült és émelygett a gyomra.

- Egy pohárka konyakot.

Az inas rohanva hozta.

Hedry körülnézett. A szobában minden úgy volt, ahogy Magda hagyta. A kandallóban kialudt a tűz. Az íróasztalon ott feküdt a Magda meghívója. Revolver sehol.

- Rettenetes éjszaka volt. És Magda nem is telefonált. Vajon mi történt Magdával?

Eszébe jutott a két éjszakai látogató. A báró vaskos, sötét bundás alakja. A helyettes ügyész fontoskodó, fürkésző, gyanakodó arca.

Felhörpintette a konyakot.

- Víz! Víz!

Nagy pohár vizet ivott, egy hajtásra kiürítve.

- Mi történt velem? Nem keresett senki? - kérdezte az inast.

A megrémült ember csak a fejével integetett.

- Nem.

- Hány óra van?

- Nyolc.

- Itt voltál az éjszaka?

- A szobámban aludtam.

- Nem hallottál ajtónyitogatást?

- Aludtam, mint a medve, csak reggel vettem észre, hogy a szomszédból beosont a majom és a dög idekölykezett.

- Egyéb semmi? Az ajtó zárva volt?

- Igen.

- Akkor álmodtam, - gondolta Hedry és eszébe jutott a pantopon. - Örület... álom volt? Meg kell tudnom a valóságot. Nem öltem meg magamat, az kétségtelen... nincs is revolver itt sehol... mi volt ez?

Még most is reszketett.

- Le tetszik feküdni?

- Nem. Eredj ki, majd becsöngetlek.

Leroskadt az íróasztal mellé. Mi történhetett Magdával? Felhívjam telefonon?

Eszébe jutott, hogy a kaszinóban járt. Találkozott a helyettessel. Az valami rémregényt mesélt neki hajóskorcsmáról, bérnyilkosságról, Gotthardról... Ez is álom volt talán?

Most már nem tudta, hol kezdődött az önkivület, a káprázat és a hallucináció.

- Meg kell tudnom a valóságot.

Reszketve nyult a telefonhoz.

- Kérem a rendőrséget.

- Halló?

- Itt a főügyész. Van valami jelentenivaló?

- A hajóskorcsmai gyilkosság egyik tettesét elfogtuk.

Hedry úgy érezte, hogy eláll a szíve dobogása. Hát csakugyan igaz? Nem volt álom a rettenetes inkvizíció? Nem tudott szólni. Szerencsére az ügyeletes rendőrtisztviselő gyorsan folytatta.

- A meggyilkolt ember iratait is megtalálták nála. Egy amerikai hajóstársaság küldönce volt báró Gotthard bankjához. Üzleti ügyben.

- És a gyilkosság?

- A tettes gyermekrontásról beszél. De az is lehet, hogy tévedett. Most már maga sem tudja.

- Semmi más?

- Semmi.

- Semmi?

- Egyáltalán semmi.

- Köszönöm.

Az ügyész fellelegzett. - Most talán felhívom Magdát... Istenem, de szörnyű éjszaka volt.

Megszólalt a csengő.

Az ügyész meghökkent. Most már mindentől félt. És mindenben csodát várt. Nem mert megmozdulni. Háttha most álmodik. Háttha csakugyan igaz volt az éjszakai dráma. Ő ott fekszik még most is a diványon, megsebzett melléből szívároga a vér és ő deliriumban éli át ezt a káprázatot.

Hallotta, hogy az inas köszön, csoszog, zárat nyit és valaki megkopogtatja az ajtót.

Nem tudta azt mondani neki, hogy szabad. A rendőrség jön, vagy a báró, vagy a doktor, akit halálos ágyához hívtak sürgősen.

XX.

Az ajtó kitárult és beszökkent a szobába üdén, ragyogóan, mosolygóan, hódítóan: Magda. Egyenesen eléje ugrott. Egész testével illatos felhőben, nem is eléje, hanem bele az agyába, a lelkébe, mint egy égi jelenés.

- Magda!

- Kálmán!

És a szíven érezte Magda szívét, a száját az asszony csókja szivta, a vállait két puha, ruganyos kar szorította össze, úgy hogy elakadt a lélegzete.

- Kálmán, ugy-e haragszol rám?

- Magda, Magda, édes kis Magda!

- Hogy ilyen sokáig megvárakoztattalak.

- Magda, ha tudnád!

Az asszony hátrahökkent.

- Mi van veled, Kálmán? Beteg vagy? Szenvedsz? Nem aludtál, szívem?

- Borzasztó volt ez az éjszaka.

- Nekem is rettenetes volt, egyetlenem. Iszonyuan gyötrődtem.

- Bántott?

Az asszony hangosan felkacagott.

- Dehogy. Azért gyötrődtem, hogy nem tudtalak értesíteni, elromlott a telefonom.

- Mégis?

- Igen. Levelet nem tudtam küldeni.

- Nem küldtél levelet?

- Nem. Rosszul tettem ugye? Vagy magamnak kellett volna idejönnöm?

- Isten ments.

- Félttem. Odafele ugyanis kalandom volt.

- Megsértettek?

- Nem. Egy eszelős ember megtett gyóntatójának és megvallotta, hogy...

- Gyilkolt...

- Tudsz már róla?

- Igen, igen, de mi történt teveled?

- Nos, rendben vagyok...

- Megmondtad Ervinnek?

- Meg... - bólintott az asszony gyerekes büszkeséggel és boldogsággal.

- És?

- És Ervin emberfeletti volt. Megértő, nagylelkű, hősies. Mindenbe beleegyezett. Most már azért jöttem, hogy beváltsam az ígéretemet... Jelentem, hogy független vagyok. Most te rajtad a sor, szeretsz? Na, nem felelsz?

Az ügyész ismét megdöbbsent.

- Nem írtál levelet?

- De mit kérdezed annyit? Nem. Csak egyet bánok, hogy a Dornbach-esetet Ervin szemére vettem. Azt is értem tette szegény. Megbocsájtasz neki?

Az ügyész szája némán ismételte Magda szavait: Ervin emberfeletti volt... Csak egyet bánok... Micsoda misztikum! Az asszony csodálkozva és ijedten nézte az ügyészt.

- Kálmán, te rosszul vagy, mi bajod? Kálmán, az Istenért!

Az ügyész felocsudott és magához ölelte Magdát.

- Édes, gyönyörű, kis gyermekem. Nagyon féltettelek.

- Én is féltém kicsit. De Ervin olyan volt, mint egy megértő apa. Nini, a kis tűm, - kiáltott fel hirtelen kitörő örömmel és lehajolt a földre - Jó, hogy nem tapostad el.

Hedry is odanézett.

- A briliánstű - mormogta és eszébe jutottak a báró szavai: Borravaló talán?

Az asszony nem hallotta. Boldogan emelte fel a tűt.

- Ez volt az egyetlen ékszerem berlini diákkisasszony koromban.

- Nem Ervin vette neked?

Az asszony jókedvűen kacagott:

- Ezt a húszmárkás semmiséget? Nem vetted észre, hogy valahányszor hozzád jöttem, ez az egyetlen csecse-becse volt csak ruhámon. Az édesanyám adta, amikor letettem az érettségit. Szegény, drága édesanyám. Nem akartam mással belépni a te szobádba Kálmán, csak az édesanyám emlékével.

Elérzékenyedett. A nagy, világító, lobogó két szeméből két nagy könnycsepp buggyant ki.

Kálmán megcsókolta.

- Köszönöm neked, Magda!

Az asszony letörölte a könnyeit.

- Milyen boldog vagyok!

Aztán hirtelen a két tenyerébe kapta Kálmán sápadt arcát.

- Kálmán, te beteg vagy. Mi történt veled?

Kálmán a fáradtság és megnyugvás boldog bágyadtságával vigasztalta:

- Semmi, szívem, semmi. Ez a virrasztástól van. Vártam a telefonodat.

- Szegény.

- És tele voltam reszkető aggodalommal. Nagyon, nagyon féltettelek.

Az asszony csodálkozva kérdezte:

- Kitől?

- Ervintől. A haragjától, a botránytól, a katasztrófától.

Magda anyáskodva csóválta a fejét.

- Ilyenek vagytok ti férfiak. A fantáziátok gyáva és rémlátó. Túlságosan okosak vagytok ahhoz, hogy nagyot tudnátok merni és cselekedni.

Az ügyész halkán mentegette magát.

- Lehet. De a kockázat rettenetes volt. Igen, megnyílt előttem az örvény, és láttam benne a te vergődő, fuldokló kis testedet, lelkedet... Még most is reszketek az izgalomtól. Ül le csak szívecském, elmesélem neked. Ahogy te elmentél tőlem, leszaladtam a kaszinóba. Onnan vissza, mert nem volt türelmem kivárni az éjfélt. Nem birtam ki az izgatottságomat. Nagy adag csillapítót vettem be és vártam a telefonodat. Elmult éjfél... egy óra, kettő... rád gondoltam, féltettelek, úgy látszik, túlságosan sokat vettem be a pantoponból... nem tudom... de amitől féltettelek...

Az óra megkondult. Vidáman, zengőn, ujjongva vert egymásután kilencet...

-&-